

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Molière, Jean-Baptiste Poquelin.; oversat til det danske Theatri Brug, efter det bekiendte franske Stykke, af Molières, kaldet L'avare.

Titel | Title:

Comoedie om Gamle Jens Gnier eller Penge-Puger

Alternativ titel | Alternative title:

L'avare.

Udgivet år og sted | Publication time and place: Kjøbenhavn : Joh. Christ. Groth, 1748

Fysiske størrelse | Physical extent:

140 s.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

Molière,

Samle Dens Guier.

1748.

56.- 276- 8°

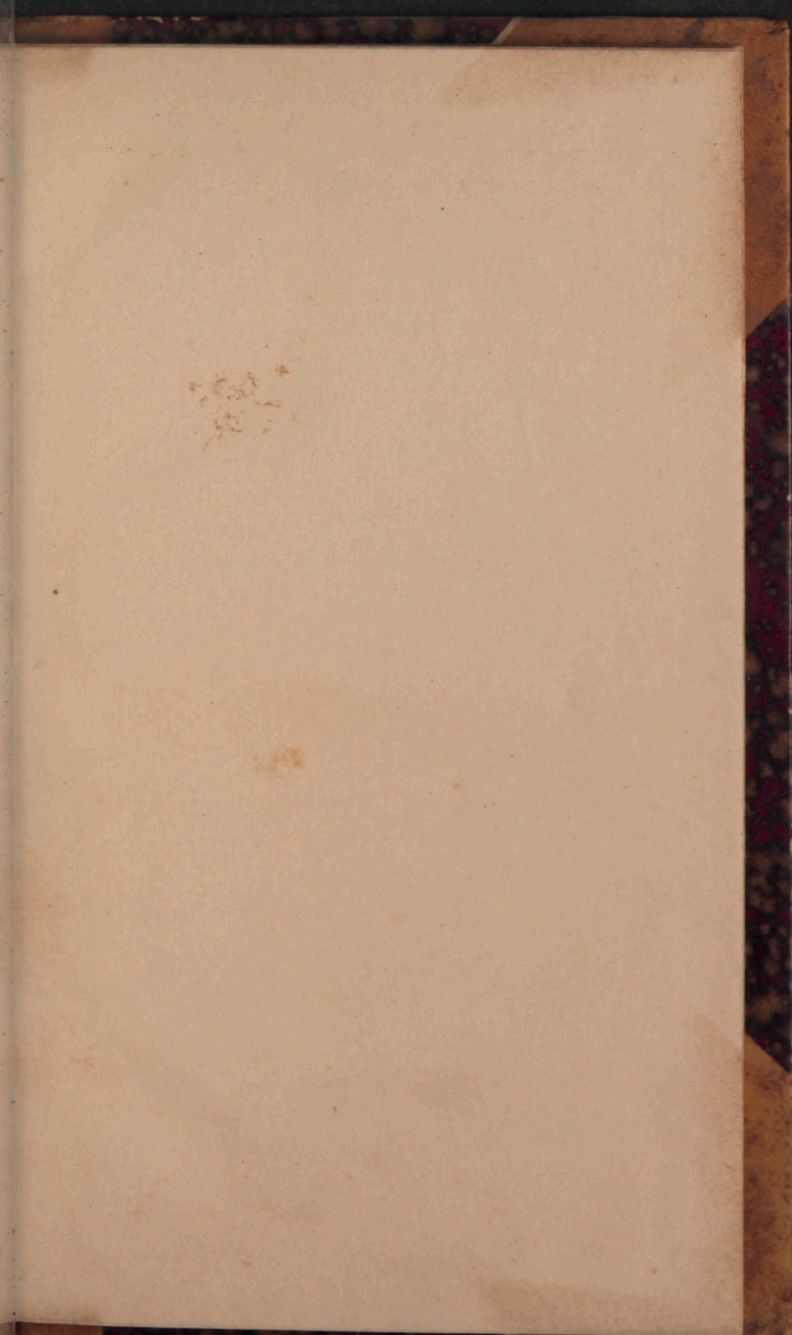
DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DA 1.-2.S 56 8°

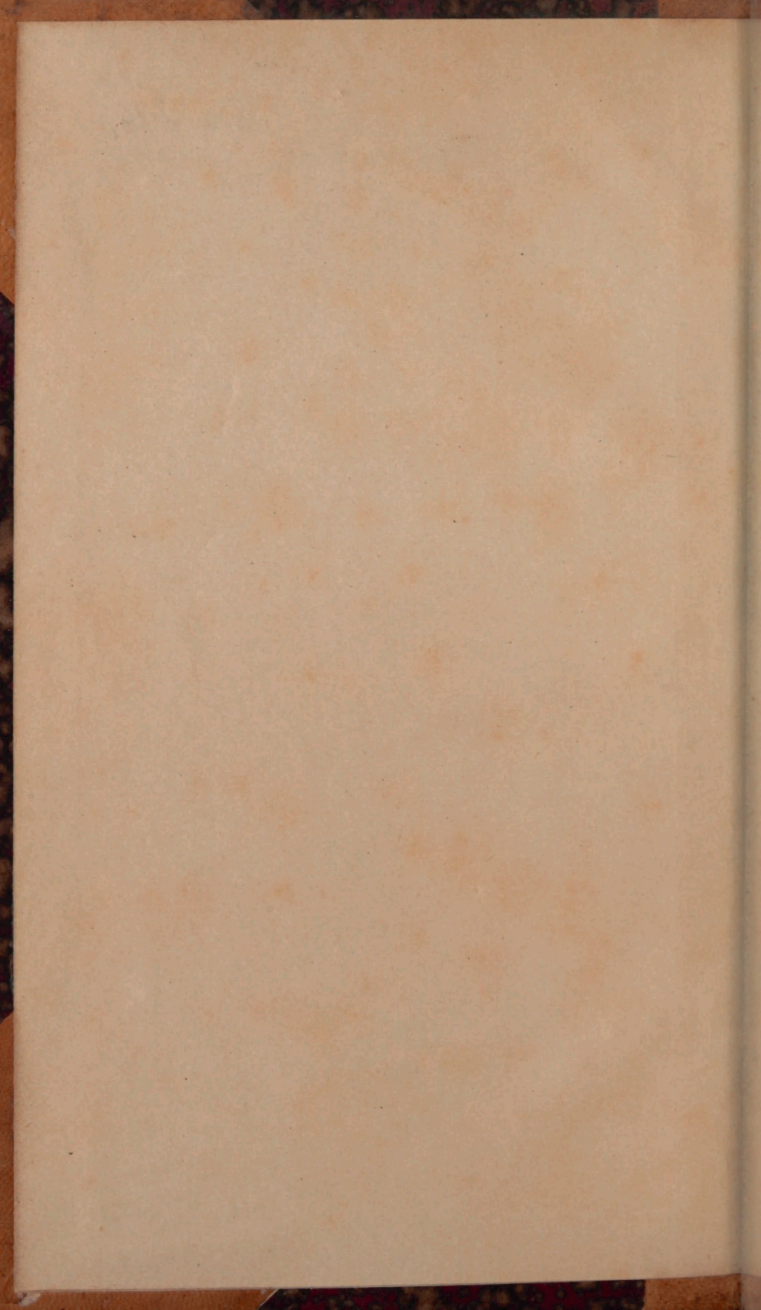

1 1 56 0 8 01846 1

+ REX

COMOEDIE

Om Gamle No. - 276.

Kens Snier

Eller

Benge. Buger

Oversat til det Danske Theatri Brug,
efter det bekiendte Franske Stykke,
af Molieres, kaldet:

L'AVARE.

ROSENHORN, 1748.

Trykt og findes tilkjøbs hos Joh. Christ. Groth.

Personerne som spiller.

- 1) HARPAGON, Cleantes og Elises Fader, som er bleven forliebt i Mariane.
- 2) CLEANTE, Harpavons Søn, Marianes Kæreſte
- 3) ELISE, Harpavons Daatter, Valerii Kæreſte
- 4) VALERIUS, Herr Anshelms Søn, Elises Kæreſte.
- 5) MARIANE, Herr Anshelms Daatter, Cleantes Kæreſte, ſom Harpagon er forliebt i.
- 6) ANSHELM, Fader til Valerius og Mariane.
- 7) FROSINE, en Kopterſke.
- 8) Meſter SIMON, Mæſter.
- 9) Meſter JACOB, baade Kof og Kudff hos Harpagon.
- 10) LA FLESCHE Cleantes Tienere.
- 11) Mutter Clausses, i Tieneste hos Harpagon.
- 12) BRINDAVOINE,]
- 13) la MERLUSCHE,] begge Harp. Tienere
- 14) NOTARIUS, og hans
- 15) Under-ſkriver.

Første ACT.

I. Scena.

Valerius. Elise.

Valerius.

Svad nu? yndigste Lise, det er, ligesom I blev slaget i Sindet over, at I har haft den Godhed for mig at give mig de søde og ønskeligste Forsikringer om eders Troe og Love. Ah! midt i den største Glæde og Fornøjelse for mig hører jeg eder drage saa dybe Suk! Siig mig søde Siæl om sligt skeer af Fortrydelse for at have gjort mig allerede, for saa vidt lykkelig? Angrer I da paa hvad min Kierlighed har kundet vinde hos eder?

(E.) Hey! Valerius! hvad jeg gjør for eder er mig altid og aldeles ufor-

A

tryde-

trydeligt Der er en inderlig Godheds Kraft, som forpligter mig i saa Maade alt for hart, og det er umueligt, at der skulle komme mindste Tanke i mit Hierte om, at hvad os er imellem maatte være ugiort. Men at jeg maa sige min Meening, saa er jeg i Angest for Schuldbyrdelsen, og jeg frygter saare, at jeg elsker eder, mueligt, lidet mere end jeg burde.

Val.) Sy hvad kan I have Eder at befrygte, søde Lise, derved at I har sliig Godhed for mig?

El.) Ach hundrede Ting løber i Et og omkring i mit Hierte paa engang: Her er Faders Vanskelighed; det er Venners Mistykke: Nu bryder Solkes utidige Domme; men over alt Valerius!) I kunde forandre eders Sind, saa blev hos eder den Kold-sindighed, som I gode Mandfolk vellyer gierne at give Fruetimmer til Betaling alt for stærke, dog uskyldige

ge Prøver af en oprigtig brændende
Kiærlighed.

Val.) Ah! foruretter mig dog ikke i
at domme af andre om mig. I maa
beller have Tanke om mig, som I be-
hager i alle andre Tilfælde, undtagen
udi denne Post, hvad sig angaar min
Pligt til eder. Jeg elsker eder alt for
inderlig dertil, og min Kiærlighed en-
des ikke, førend mit Liv endes.

El.) Ah! Valerius! de har alle et
Mundheld, var de en, og var de tiu-
ge, Alle Mandfolk er eens i Ord,
men i Gærningen seer man Forstiel

Val.) Efterdi det er Gærningen, som
dommer, saa giver eder Tid at dom-
me om mit Hierte der af, og bestylder
mig ikke med sig ugrundet Frygt, og
saa slette Tanker om mig. Giver
mig dog ikke saadan banesaar ved saa
haarde Hierte stød af blotte Mistæn-
ke. Giver mig Tid til at overbevise
eder langt anderledes med hundrede

tusinde Beviiser af min faste Kiær-
lighed.

El.) Ach! man lær sig let overtale af dem, man elsker! ja! Valerius! jeg holder for, det skulle være eders Hierte en umuelig Ting at bedrage mig. Jeg troer, at I elsker mig oprigtig og bliver trofast, jeg tviler intet derpaa, saa min Fortroed bestaar nu alleniste i den Frygt jeg har for Folkes Snaak.

Val.) Men hvad nytter sig Beskymring at forurolige sit Sind med, hvem der vil tiere sig om Folkes Snaak, den faar nok at bestille.

El.) Jeg hafde mig intet at befrygte, dersom alle ansaae Eder paa den maade, som jeg anseer Eder og finder det hos Eder, som er fuldtomen Mars sag til at giøre for Eder, det jeg giør. Mit Hierte kan ikke holde sig for eder som fortienet det særdelis siden Himlen selv har indpræntet derudi den
Laf=

Saknemlighed, som jeg er eder pligtig. Den forstrækkelige Fare staar mig alletider for Synne, som I kaste eder udi, og gav os den første Anledning til at sees af hinanden, da I med et forunderlig Heltemod satte eders Liv i vove, for at redde mit fra Vandets Volger; Den store og inderlige Omförg I havde for mig, efter jeg var berget ved eders Haand, og de vedvarende Bepligtelser om eders Hiertens Elskov, som hverken Tid eller vanskeligheden har kundet forandre, men formaaed eder til at slaae Forældre og Fæderneland af eders Hue, at opholde: eder her ved Steden, og sat eders Stand og Lykke under et Dække for min skyld, ja bragt eder til at ville være saa gotsom en Tiener hos min Fader for at hatte mig idelig i Synne. Allt saadan gjør tilviffe store Virkninger i mit Sind,

og derved er jeg i mine Tanker noksom beføyet til sig Forbund, men muligt det er ikke nok i andres Tanker, og jeg kand ikke forsikre mig om, at deris Tynke skulle komme overeens med mit.

Val. Udi alt det I nu har sagt, er der slet intet, hvorved jeg kunde fortiene det mindste af eders Godhed uden ved min Kierlighed, og hvad sig angaar de Besværinger, som I gjør eder, da gjør eders Fader selv sit Beste for at føre Folk udi langt andre Tanker; thi hans umægtige og umaadelige Gierighed med den surfitige Levemaade og strenge Dmgang, som han lever paa med sine Børn, er noksom til at skule langt større Ting forlad mig yndigste Elise, at jeg siger slikt for eder; I veed, der kan dog ingen tale vel om det. Men over alt, dersom jeg engang kan komme til mine Forældre igien, som jeg vist
 haar

haaber, skal det være meget let for os at vinde ham. Jeg venter dog Tidende fra dem, og jeg gaaer nu lige hen at høre derom.

El.) Ach! Valerius! gaar intet bort, og gjører alleeniste eders Glid, at I kand komme ret i Indest hos min Fader.

Val.) I seer, hvorledes jeg derudi forholder mig, hvor gesteftig jeg har maat venne mig til være for ham for at komme i hans Tieneste, hvorledis jeg har anstillet mig at komme overeens i alle Maader med hans Sind og Væsen: Jeg omskifter mig jo gandske for at være vel lidt af ham, og daglig lader at være en langt anden end jeg er, for at behage ham og det gaaer vel nok, thi det maa jeg forstaa, at mand kand aldrig vinde Folk paa bedre Maade, end som stille sig an af lige Sind med dem i deres Synne, skikke sig efter deres eget Væ-

sen, tilbede dem midt i deres Seil, og rose alt hvad de gjør og tage sig for! Mand tør ikke frygte for, at mand skulle gjøre formegent deraf, eller det skulle være forkiendeligt, thi de aller= snueste Folk lår sig trekke op ved smig= len og Hycklerie, og der er intet saa u= tidigt og galt, mand kand jo faae dem til at tage ind og fordyne, naar det er kun indhyltet med store Berømmelser. Vel kommer dette stykke Arbeid, jeg har for, ikke saa lige overeens med Dyrigtighed, men naar mand har Folk behov, faar man stille sig efter dem, og ald den Stund man kan in= tet vinde dem paa anden Maade, saa har de ingen Skyld, der hyckler, men de der vil hyckles for: kan man ikke sagde legge en Pude under en gammel tør Albue, der vil ligge blødt.

(C.) Men hvor for gjør I jer ikke ogsaa Umag for at gjøre jer liid hos min Broder, det kunde favlig hjælpe
for

for os, i fald Vigen skulle være noget
aabenmundet, sible for den gamle.

Val.) Man kan ikke saa lige føye
sig baade efter den ene og den anden,
Faderens og Sønnens Sind er saa
tværtimod hinanden, det ville falde
forfærdelig vanskeligt at gjøre dem
tro paa begge Sider: Men I faaer
selv handle med eders Broder, og be-
tiene eder af eders Omgang med ham
for at faae ham paa vores Side.
See, der kommer hand, jeg gaaer
min Vey, tar Tiden i agt, at tale med
ham, og betroer ham intet vores
mellem-værende, uden for saavidt I
holder for at være raadeligt.

El.) Hvo tvivler paa, jeg er god
for at overtale mig selv til at betroe
ham sligt.

2. Scena

Cleante. Elise.

Cl. **M**in Hierte Søster! jeg er saa
glad

glad ved, jed finder dig allene, og jeg har voren saa beklemmt, for at aabne mit Hierte for dig i en vis Henseende.

El.) Hierte Broder! jeg hør det af mit Hierte, siig mig, hvad er det.

Cl.) Mangfold. Ting med et Ord. Jeg er forlibt.

El.) Er du forliebt?

Cl.) Ja! jeg er forliebt. Mens dette er forud, jeg veed, jeg er under Faders Bærge, og min Pligt forbinder mig, som en Søn, at underkaste mig hans Villie, som man kan ikke gaae uden for deris Samtykke, der har bragt os for Lyset, som Himlen har bestilket at raade for os, og alt hvad vi ønske os til Gavn og Gode, saa det er os paalagt, intet at foretage uden deris Raad, heldst efterdi de ere ikke betagen af Ungdoms Hvirvel, og derfor ere ikke saa lette til at lade dem bedrage, men seer dybere i en Ting til vores Beste, saa maad
maa

maa mere forlade sig paa deris skion-
somb. d, end paa vores eget blinde
Synke, der ved Ungdoms Daarlighed
ofte styrter os i de største Fortredelig-
heder: Det siger jeg dig altsammen
min Søster for at forkomme dig, du
skulle ikke gjøre dig den Umage at si-
ge mig det: Mens kort sagt! min
Elskov er saa stærk, at den lider in-
gen Modsigelse, og jeg beder dig om,
gjør mig ingen Vitløftrighed eller fo-
restillelser.

El.) Har du forlovet dig med den,
du elsker?

El.) Nej! men jeg har besluttet det;
og jeg besvæer dig endnu engang, at
du vil lade mig være fri for at høre
noget, som kand være derimod.

El.) Er jeg da, min Broder, saa van-
skelig og særstindet?

El.) Nej! min Søster, men du er
intet forliebt, du veed intet, hvad en
brændende Kierligh: imellem 2. Hier-
ter

ter formaaer, og fører med sig; Jeg gruer kun for din fornuftige Skionsomhed derimod, for saa længe der er intet Ild i Hjertet, saa er der lys i Forstanden, men naar den ene brænder, saa slukkes det andet.

Cl.) Ach! min Broder, tål intet om min Forstandighed, der er intet Menneske, som brøster jo engang der paa i sin Livstid, og om jeg aabenbarede mit Hjerte for dig, mueligt jeg skulde holdes for mindre klog og eftertænksom end du.

Cl.) Ach! gid det var saa vel, at dit Sind som mit = =

Cl.) Lad os komme til Sagen først sig mig, hvem er det, som du elsker?

Cl.) Et ungt Menneske, som i nogen Tid har været her i Nærværelsen, og som er stillet til at komme alle de Mennesker til at elske sig som ikkun seer hende. Naturen, Hjerte Goster! har intet deiligere Kunde bragt til
vege

veye end hende, og jeg er ferdig til
 at gaa af mit Sind, siden det første
 Øneblif, jeg saae hende. Hun heder
 Mariana, og er hos et got skæls Ko-
 ne, hun har til Moder, som ligger mo-
 ren altid syg, men holder usigelig me-
 get af det søde Barn, hun tar hende i
 Favn, ynder hende og trøster hende
 kysser og klapper hende, saa dit Hjer-
 te maatte bevæges derover, om du
 saae det. Alt hvad hun tar i hæn-
 de, saa er det, som var blæst, og
 hvad hun tar til, saa staaer det hende
 saa vel, der er ved hende en over-
 maade Artighed i Omgiengelse en u-
 sigelig Godhed i Gemyttet, en særde-
 lis dydig Erbarhed, en utrolig = =,
 Ach! min Søster, gid du saae hende
 ikkun.

(E.) Oh! Jeg seer det nok, min
 Broder, ved det, du siger mig, og si-
 den du kun elsker hende, kand jeg me-
 get vel vide, hvordan hun mag være
 E.

Gl.) Jeg har faaet at vide underhaanden at Tilstanden er ikke aldeles der som den burde at være, og de har ont ved at holde Standen vedlige efter deris Maade. Nu kan du tænke Søster hvad det kunde være for en Fornøielse, om mand kunde gjøre, et Menntkes Lykke som man elsker og nogenledis at række en god og dydig Familie Haanden til hvad som kunde behøves at føre sig op med og tænk derimod, hvad Fortræd jeg maa håt mit Sind med det, en Faders lumpne Gierighed forhindrer mig sliq Fornøielse, at jeg ikke kand beviise min Kiærlighed for det søde Hierte ved noget Kiændetegn.

Gl.) Ja! min Broder, jeg kiænder tilfulde, hvad det maa være dig fortrydeligt.

Gl.) Ah! min Søster! det er meer end nogen kan tro eller tænke, kan der være noget ulideligere til end den
lump,

lumpne Ridstked, som blir øvet over
os? end den skidne Sparfommelig-
hed, som vi maa lide under? og hvad
Nytte har vi af Midlerne i vente, ald
den Stund vi faar dem ikke i eye at
nyde til Brug i vores feierste og blom-
strende Aar og efter som jeg kun, bare
for at holde mig selv, maae sætte mig
i Vidtløstighed paa alle Kanter, og
ligesaavel som du tage hver Dag til
borgs hos Kræmmere hvad der skal
til Skikkelighed, saa har jeg tænkt at
tale med dig, om du kunde hielppe mig
til rette, at vi kunde fornemme hos
min Fader, hvad hand synes om mit
Forehavende, og dersom jeg finder,
hand vil være derimod, saa har jeg
besluttet at gaae fort med denne min
eeniste Deel af Verden paa andre
Stæder, prøve hvad Lykken Himlen
os vil tilføye. Jeg gjør mit Yderste
paa alle Kanter at faae Penge til
laans for dette at fuldbringe, og der
fem

som dit Bæsen, Hierte Søster, er af lige Bestaffenhed, og vores Fader vil sætte sig derimod, skal vi forlade ham begge To, og selv giøre os frie fra hans forvovne og utaallige Gierigheds Nag, som vi i saa lang Tid har været under.

Cl.) Det er alt for sandt, at han daglig gir os Anledning at savne vores Moder, og bejamre hendes Død, og at = = = =

Cl.) Jeg hør ham, lad os gaa tilside, og handle videre fortrolig med hverandre, siden fand vi hielp til med hverandre at faae Magt med hans underlige og haarde Sind.

3. Seena.

Harpagon. La Fleche,

Harp. **S**erud paa Timen, ikke et Ord, ingen Hvijsmen i mit Huus, du Huustyd og Galtieknebel.

La Fl.) Har jeg i mine Dage seet et Kree

Kree som det gamle Naun=Ufen, jeg
troer, den Dinde registrer ham.

Harp.) Knurrer du?

La Sl.) Hvorfor vil I jage mig ud?

Harp.) Skal du Slynge spørge
hvorfor? Herud eller jeg skal bryde
din Hals paa den stikkende Stund.

La Sl.) Cy, hvad har jeg da gjort
Ter?

Harp.) Du har gjort = = = du skal
herud.

La Sl.) Min Herre har befalet mig
at bie ham her.

Harp.) Gaae snger i Vold ud paa
Gaden, og bie ham der og ikke i mit
Huus, som staar saa tæt som en skaal
og næt som det var blæst: Kommer
du Reffel for andet end for at beok=
agte, hvad jeg har at bestille, og søge
Baade og Fordel af Alting hos mig,
jeg vil kort ud ikke lide her saadan en
Forrædder, der skal udforske mine
Sager, en skelnst Dretring, der med

sine forbandede Lyne skal overgloe
 det mindste jeg gjør, og øde, hvad jeg
 har, og saue om i hver en Krog, om
 der var noget at rappe og snappe.

La Sl.) Hvem, syger; skulle skiele fra
 jer, kand der nogen bestiele jer? Jeg
 slaer id et Hætregryn i Laas, og
 gaar self over alting Nat og Dag, som
 en vissen Mand, Jeg lukker saa tet til for
 os tilsammen, at Jeg kand være een
 Nar inde.

Harp.) Jeg vil lukke i Laas, hvad
 jeg vil og gaae over mit, som jeg vil.
 Der skal Jeg kun see, der er en af mine
 Snusbaner, som tager i agt, alt hvad
 jeg bestiller? Hvad om den Hund
 har ikke opsnuet noget om mine Pen-
 ge, da skulle du nok intet være den
 som skulle løbe om Byen med at jeg
 har skjulte Penge?

La Sl.) Har Jeg bemmelig Penge?

Harp.) (à parte for sig selv.) Nej, skielm
 jeg siger ikke det. Jeg maa blive gal o
 ver

ver saadan en Knecht: Jeg spør, om du ikke falskelig skulle føre mig i Ord for at have Penge.

La Fl.) En hvad bryder det os, om I har dem eller har dem ikke, det maa være os ligemeget, efter som vi faaer ingen af dem.

Harp.) Staaer du her og bruger Kiest, jeg skal Kiestes med dig med denne paa din Flab. (Hand løfter Haanden op for at give ham en Ørfigen.) Herud siger jeg endnu engang:

La Fl.) Ja! ja! jeg skal nok gaa ud

Hp.) Holt, har du intet rappet at gaae bort med.

La Fl.) Hvad skulle jeg rappe fra ier

Hp.) Her bid, lad mig see, viis mig dine Ende-Næver.

La Fl.) See der.

Harp.) Den anden = = =

La Fl.) Den anden = = =

Harp.) Ja.

La Fl.) See der.

Hv.) Har du intet putted derind?

La Fl.) See ad.

Harp. (Eftersøger hans Buxer.) Saa store vie Buxer ere magelig nok til at hœle Tyve = Koster i, jeg var tilfreds, de var hengt op til at Tøre i en Gallie, de kunde blœses vel igiennem i Vinden

La Fl.) Saadan en Broder var værd, ham skulle vederfares det, han er saa angst for, jeg skulle selv have got deraf, om jeg kunde bestiele ham.

Harp.) Hey!

La Fl.] Hvad?

Harp.] Hvad er det, du siger, om at stiele?

La Fl.] Jeg siger i randsager nok over alt, og vil vide, om jeg havde staalet noget fra jer.

Harp.] Det skal jeg og giøre.

(Han søger i La Fleches Tommer.)

La Fl.] Gid pokker fare i sliig Gierighed og gierige Gidsballe.

Harp.

Harp. Hvad? hvad siger du?

La Fl. Hvad jeg siger?

Harp. Ja! hvad er det, du siger om Gierighed og de gierige Gidsbalse.

La Fl. Jeg siger, gid Vokker fare i sli Gierighed og gierige Gidsbalse.

Hp. Hvem er det, du snakker om?

La Fl. Om gierige Gidsbalse.

Harp. Hvem er da de gierrige Gidsbalse?

La Fl. Det er nogle Snofler og Skarn, forbandede Afener.

Hp. Men hvem meen du dermed?

La Fl. Hvad har I behov at bekymre jer derom?

Harp. Jeg bekymrer mig om det, man bør bekymre sig om.

La Fl. Kand skee, Troer, man snakker om jer?

Harp. Jeg troer det, jeg troer, men du skal sige mig, hvem du taler til, naar du taler, som du taler.

La Fl. Jeg tal = = = jeg tal til min
Hat

Harp. Og jeg tør vel tale til din
Hætte, Slubbert.

La Fl. Kan I forbyde mig at for-
bande de Gierige?

Harp. Nej; men jeg skal forbyde
dig at holde Sladder, og gjøre dig til
Knud: holdt Kieften.

La Fl. Jeg nævner ingen.

Harp. Jeg skal neuse dig, mukker
du et Ord.

La Fl. Hvem der fornemmer, han
har Ræsen fuld, han kan slynde sig,
og I tør nok snarest til ier bag, naar
I fornemmer Uraad.

Harp. Holder du ikke Slabben.

La Fl. Jo mend, saa hødig, som
jeg vil.

Harp. Ha! ha!

(La Fleche vilser ham en af sine Best. Kommer
endnu.)

La Fl. See, der er endnu en Kom-
me, er I nu tilfræds? Harp.

Harp. Flux hid med det igien foruden Randsagning.

La Fl. Hvilket?

Harp. Det du hat rappet fra mig.

La Fl. Jeg har slet intet taget fra

Jer.

Harp. So vist! = = =

La Fl. So vist; = = =

Harp. Far vel, gaa Fanden i Bولد.

La Fl. Jeg fik en Hiertens Afsskeed,

den kunde være trøstelig paa ens Yderste.

Harp. I det mindste har du det paa din Samvittighed. See, hvilken Tyve-Knegt, der gjør mig Brøderie, jeg gad ikke seet den skæve Skielm og vinde Hund, gid du var speget under en Gegebielke.

Scena 4.

Elise. Cleante. Harpagon.

Harp. Sandelig, der er ikke en ringe Bekrymring med at hå saa
man

mange Penge i Forvaring hos sig selv, de ere lykkelige, som har deres Midler i anden god Forværing, og intet videre i Bærge hos sig selv, end hvad der hører til daglig Udgift. Mand skal have ont ved at finde i et heelt Huus en Leddike, der kand være sikker og tryg, og jeg lider ikke paa sterke Rister og Laase, jeg troer dem aldrig, de lokke Tyven aller snarest, og det er det første, han griber til, Midlertid ved jeg ikke, om jeg gjorde vel i det jeg satte de 10000 Rindaler ned i Haven, som jeg tog imod i Gaar. 10000 Rindr. i Guld at have hos sig selv i Bærge, er en temmelige = = =

(Man bliver dem vaer)

O! Himmels og Jord! Skulle jeg have forraad mig nu selv, iet var fra mig selv af heftighed og jeg troer, jeg talte for høyt, da jeg snakked kun med mig selv. hvad er der?

Cl. Intet min Fader.

Harp.

Harp.) Er det lunge siden J kom.

Else.) Nu kom vi først.

Harp.) Hørte J . . .

Eleante.) Hvilket min Far?

Harp.) Den . . .

El.) Hvilket

Harp.) Det jeg nu skal sige Jer.

El.) Nej

Harp.) Jo, Jo

El.) Forlader mig det Farlige!

Harp.) Jeg forstaar nok J har hørt nogle Ord. Det var jeg gik og snakked i Tænker, hvor besværsligt det er for Penge iblandt Folk, og at sanke en Skilling i disse Tider, og jeg sagde den var lykkelig der kunde have en 10000 Rdlr. i verge.

El.) Vi ville ikke komme saa pluzelig, at vi skulle ikke forstyrre Eder.

Harp.) Jeg maa sige Eder det, at J skulle ikke tage det i en vrang Meening, og giøre Jer Tænker ligesom jeg havde sagt at jeg havde de 10000 Rdlr.

El.) vi er forstækket til at menge os i Jeris Sager.

Hp.) Sid jeg havde kunde 10000 Rdlr.

El.) Jeg troer det intet . . .

C

Harp.

Harp.) Da var det got for mig

Elise.) Det er noget som . . .

Harp.) Jeg havde dem nok nodig

El.) Jeg troer at . . .

Harp.) Det kunde falde mig vel tilpas.

El.) J er . . .

Harp.) Da skulle jeg ikke klage mig som jeg gjør, at Tiderne ere saa besverlige som det er.

El.) En Gud bevare mig, min Far, J har ikke Aarsag til at klynke, det er, bitterlig at J sidder varm inden Dørre, og har Midler Guds Bessignelse nok.

Harp.) Hvad? Har jeg Midler? Midler og Guds Bessignelse nok; Hvem der siger det de lyver, det er den største Logn der kan være i Verden, og det maa være nogle Skjelmer og Skaren, som løber med ald den forbandet Sladder, har de nu intet andet at løbe om Bye med, end min lille Fattigdom, jeg havde ellers det alleringsste som jeg ikke har.

El.) Bliiver intet vred.

Harp.) Det er dog meget at mine egne Børn skal forraade mig, og er mine ar-
rigste Finder.

El.

El.) Er det at være eders Fiende om man siger, at I har Midler og skal intet Harp.] Ja saadan Snak, og saa det som I sætter bort; vil forarsage eengang at jeg bliver Myrdt i mit eget Huus, som de veed ikke andet, end jeg er gjort suld af Ducater, som en Roe af Muskater.

El.) Hvad er det? meget jeg sætter over styr?

Harp.) Hvad det er? Er det ikke skammeligt med den Stads I fører: Jeg skændte paa jeres gode Zomfrue Eoster i Gaar, for den samme Aarsag, men jeg udretter lige lit dermed, disverre! enten hos dig eller hende, det er, som mand slog Vand paa en Gaas, det raaber Hevn af Himmelen, og naar man betragter Zer fra Hoved. Iffe indtil Fod: Saale, saa finder mand ikke et got Haar paa Zer. Jeg har sagt Zer det min Son sneese gange, ald Zer adfærd skaar mig intet an. I fører Zer op med Pokkers Bevalt, som en Grebe, og inden I kan formaae saadan Stads, Maa I vel hemmelig bestiele mig.

El.) Hvad? Hvordan skulle mand bestiele Zer?

Harp.) Veed jeg det, men hvor skulle j
ellers tage det fra, som I fører jer op til?

El.) Jeg? Min Far? Jeg lever af
Spil, og som jeg er sær lykkelig, saa set-
ter jeg det paa Kroppen det jeg vinder.

Harp.) Det er ilde gjort. Er I lykke-
lig i Spil, da skulle I vilde at tage Gavn
deraf, og legge Gevinsten smukt stillelig
tilside, til billig Rentes oppebørsel, at I
altid kunde have noget at tage til i Nøds-
fald. Om jeg skal nu ikke tale om andet,
saa gad jeg gjerne vidst hvad de mangfol-
dige Baand, Snoverer og Stenffer nøtter
til, som I er besat med fra Top og til
Taae, som et Svine Bøste, der er skaa-
ren i Strimler og Terninger, eller et spek-
ket Bagrede, og mon sex par Hegter ikke
kunde være nok til, til at hefte overdeelen
af et par Buxer? Støres det og nødigt
at sette Penge paa Paruquer, i den Sted
man kunde bære sit eget Haar, som ko-
ster intet, jeg er ingen ærlig Mand, om
der stikker ikke i de Paruquer og Baand
alleene i det allermindeste 100 Rixdaler,
100 Rixdaler gjør aarlig rente paa det
allerbilligste for at hjælpe sin Næst i Trang
18 pro-

I 8 pro Cento det gjør 27 Slette Daler, hver Daler beregnet til 64 Skilling, nu Rentens Rente, om det staar længere, Maanedlig eller Ugentlig i Skilling af Daleren paa det allernøieste, foruden, det kunde endda gjøre noget.

(El.) J har ret.

Harp.) Lad det nu saa være. En! jeg troer den eene gir den anden Bink, for at falde mig an og tage min Bung, hvad skal saadanne Nøkker betyde?

(El.) Min Broder, og jeg trekkes om, hvem af os der skal tale først, som vi har begge noget at sige eder.

Harp.) Og jeg har ogsaa noget at sige Jer begge to.

(El.) Det er om Siftermaal vi vilde tale med Jer.

Harp.) Det er og om Siftermaal vi vilde snakke med Jer.

(El.) Ach! Farlille!

Hp.) hvad betyder saadan Skraal? Er det, det eene Ord mine Datter der forskrekker dig, eller er det Sagen i sig selv?

(El.) Siftermaal kand forskrekke os begge to, ligesom J vil forstaa det til, i g

vi frygter, at vores Tanker skulle ikke komme overens med det Bahl, som I vil gjøre der udi.

Hv.) Gier Stunder. Stiller jer! Jeg veed hvad jer tiener begge to, og ingen af jer skal faae Marsag til at klage paa hvad jeg har i sinde at gjøre. Men for at komme til Sagen, sita mig har I seet et ungt Menneske heder Mariana, som ligger ikke langt herfra?

El.) Ja min Fader.

Hv.) End I?

El.) Jeg har hørt sige af hende.

Hv.) Hvad synes jer min Søn om dend Pige?

El.) Det er et meget vakker Følsk.

Hv.) Seer hun ikke vel ud?

El.) Meget deilig, ærbar og Forstandig

Hv.) Hvad tykkes dig om hendes Lader og Adfærd.

El.) Ypperlig i Sandhed

Hv.) Meener I saadan en Pige var ikke værd at have Tanker til.

El.] Ja min Fader.

Hv.) Det kunde være et ynskeligt Giftermaal.

El.

El.] Meget ønsket.

Hv.] Hun tegner til hun skulle nok vilde at holde vel Huus.

El.] Uden ald tvil!

Hv.] Og at en Mand kunde leve fornøjelig med hende.

El.] Sikkerlig,

Hv.] Der er en liden Besværighed ved, det er jeg frvater for der er ikke de Midler, som mand skulde forlangt med hende

El.] Ach! min Fader! Midler er intet at see paa, naar mand traqter efter et smukt og retskaffen Menniske til sin Egte Fælde

Hv.] Forlad mig det! forlad mig det! Men det eenste der kand sige i sligt tilfelde, det er, at omendstondt man fik ikke aldeles saa mange Midler, som mand vented, kunde man dog tenke at vinde saa meget igien paa en anden Maade.

El.] Det forstaar sig selv.

Hv.] Nok er det, Jeg er Glad ved Jer i samme Meening, som jeg, thi hendes Arstighed og Skikkelighed har vundet mit Hierte, og jeg har besluttet at ægte hende, saafremt jeg kand faae noget med hende.

El.] Saa!

Hp.) Hvad ?

El.) I har besluttet siger I . . .

Hp.) Attage Mariane

El.) Hvem I. I.

Hp.) Ja jeg jeg ! hvad vil vel det sige ?

El.) Det fortner for mine Dyne! jeg fandt intet taale at staae her . . .

Hp.) Det har intet at sige. Gaar flux ud i Kiøkenet . . . og drik et got Glas koldt Vand. . . Det ernogle unge Bengler og Straae. Junkere, som er ikke meere Kraft eller Marvt end ten Høne Kylling . . . See det er det min Daatter, som jeg har besluttet ved mig selv. Hvad din Broder angaar, da har jeg tænkt ham en vis Enke til, som er talt med mig om i Dag, og hvad dig angaaer, saa vil jeg give dig ud til Hr. Anselm.

El.) Til Hr. Anselm.

Hp.) Ja ! En Mand der er sat, fornuftig og Forstandig, og er ikke over et halv Hundred Aar, og der gaar store Ord af Hans Midler.

El.) Hun gjør sin Compliment for ham.)

Vaa jeres gode Behag, min Far! saa givter jeg mig slet intet. Harp.

Harp. (gior sin Compliment efter hende)

Vaa deres gode behag lille Daatter,
 I min lille Kus-Unge, jeg vil nu have I
 skal gifte jer.

Elle.) Forlader mig det min Far.

Hp.) Forlader mig det min Daatter.

El.) Jeg er Hr. Anselm skyldigste Tie-
 nerinde, men om Forladelse jeg tar ham
 slet intet.

Hp.) Jeg er jeres skyldigste Tiener, men
 om Forladelse I skal tage ham, og det i
 denne Aften.

El.) I Aften.

Hp.) Ja i denne Aften.

El.) Det skeer intet Forville.

Hp.) Det skal skee lille Barn.

El.) Nej.

Hp.) Jo.

El.) Jeg siger nej.

Hp.) Jeg siger jo.

El.) Det er en Ting I faaer mig aldrig
 til.

Hp.) Det er en Ting jeg skal rigtig faa
 dig til.

El.) For skal jeg myrde mig selv, end
 jeg skulde tage sig en Mand.

Harp.

Harp.] Det er indet sagt du skal myrde dig selv, men du skal gifte dig med ham. Men see hvilken Dumdriftighed af en Tøs Har mand sine Dage seet en Daatter torde saa tale sin Fader til.

El.) Men har man og seet i sine Dage, at en Fader gie sin Daatter bort paa saadan Maade.

Hp.) Det er et Giftermaal, som slet intet er at siye paa, og jeg er vis paa, hver Mand skal falde mig bte i dend Bost.

El.) Og jeg forsikret, at ingen retskaffen Mand falder jer bte deri.

Hp.] See der er Valerius, lad ham domme os imellem i dend Sag.

El.] Ja vel.

Hp.) Vil du underkaste dig hans Dom

El.) Ja, jeg skal tilstaae hvad han siger deri.

Hp.] Nu det er gjort.

Scena 5.

Valerius, Harpagon, Elise.

Harp. **R**Om hid Valerius, vi har udvaldt dig til at skionne paa hvem der har Ret af os begge, enten min Daatter eller jeg. va

Valertus. I har Ret min Herre, uden
Imodsigelse.

Hp.] veed du vel hvad vi taler om?

Bal.] Nej, men I kan ikke hav Uret,
der er intet uden Forstand og Skionsom-
hed hos jer, I har Forstand, som en En-
gel, og det er kun bare jerts Leageme man
kan slutte af at I er et Menniske.

Hp.] Jeg vil i denne Aften give hende en
Fæste-Mand, som er baade Rig og For-
standig, og den Tøs siger mig lige op i
mine Dine, at hun blæser af at tage ham,
hvad tykkes dig vel?

Bal.] Hvad mig tykkes.

Hp.] Ja.

Bal.] En! en!

Hp.] Hvad?

Bal.] Jeg siger, at jeg virkelig er i den
Tanke, som I, og I kan ikke andet end
have ret, mens for ald det, har hun ikke
heller saa aldeles Uret i det. . . .

Hp.] Hvad Hr. Anselm? Det er et an-
seeligt Siftermaal, det er en Adels-Mand
derhos en tarvelig og forstandig Mand,
som sidder varm inden Dørre, og har in-
gen Børn efter sin første Koene, kunde
hun vel komme bedre an.

Bal.

Bal.) Det er sant. Men maaſkee hun ville ſige, det var noget forhættig at beſlutte, og der ville dog nogen Tid til for at ſee om hendes Sind kunde falde til ham, at komme overens med . . .

Hp.) Det er en Sag mand ſkal ſlaae ſtrax til med hverandre i, og intet lade gaa i lang drag. Jeg finder ſtor Fordel derved, ſom ikke ſaa lige ſkulde falde for paa et andet Sted, han erbyder ſig at tage hende uden nogen Medgift.

Bal.) uden Medgift.

Hp.) Ja!

Bal.) Na, jeg har ikke et Ord mere at ſige Seer I vel, det er en Marsſag, ſom ſtaar faſt, det maa man falde ble:

Hp: Det kan ſpære mig en temmelig Deel:

Bal) Jeg kan tænke det, det er uden Imodſigelſe. Det er ſandt, deris Daatter kan maaſkee foreſtille jer, at der er meer ved Siſtermaal at giøre end nogen troer, det er et Menntſkes Lykke eller Ulykke for dend heele livs-Tid, og en Forlovelse, der ſkal holdes til Døden, givres ikke, uden mand ſeer ſig, nogenledes
for,

for, det er intet Hestetob, man fand bytte hinanden bort paa EggebovMærket, og faae en Kande Ol til Lentob:

Sp.) Uden Medgift siger jeg endnu en-gang, tenk hvad det er.

Bal.) I har for Ret, det gjør alting klart, det forstaar sig selv. Men der kunde findes dem der skulle meene, at et Fruentimmers Hue og Hjertelag er det mestie mand bør see paa i slige Tilfælde, og at dend Ulighed af Alder, Sind og Gemt kunde maaskee i Tiden forbolde For-tredeltighed.

Sp.) Uden Medgift siger ieg dig endnu i Dievelne Skind og Ben.

Bal.) Na! Der er intet at sigemod, det veed man vel. Hvem den ulykke skulle kunde sætte sig derimod. Men er der ikke mange Fader, som seer heller at forsyne sin Daatter med een hun holder af, end see paa den lumpyne Skilling, der fand vendtes med en Mand, og skulle ikke selge et Barn for Venge, men heller lad dem komme sammen, som i Skikkelihood, Løfsalighed, Roelighed og Fornoyelse kunde leve til . . .

Harp.

Harp.] Uden Medgift for en Ulykkes
førd, det gaar jo overalt.

Bal.] Ja! det er sandt, det Ord kan al-
drig siges imod. Uden Medgift, det maa
man lade staae.

Hp.] [Seer ud til Haven]

Hu!] Jeg hor en Hund gise, maa der
ingen ville have fat paa mine Skillinge,
blie her, jeg kommer strax igien.

El.] Jeg troer I er underlig, I snakker
saadan for ham, som i gjør.

Bal.] Jeg gjør det ikke for andet en for
at komme disbedre tilrette med den gam-
le Hr., vil man strax støde saadan et
Snab for Hovedet, saa forderver man hee-
le Færen, og der er saadanne Hoveder, man
kan aldrig omgaaes med uden man skal
nøle med dem, de lider ingen Modsigelse,
hor de det mindste af Sandhed, saa staaer
de som Horen ved Trommen, og følger
aldrig Forren, naar man leder dem paa
Beyen, skal man have dem nogensteds,
skal man vilse dem fra, som man vil
vilse dem hen. Gamle Skindthunde er af
Aræbse Art, de gaaer snarere tilbage end
frem. Lader kun i, som i vil ligesaadan,
som

som han vil, saa naaer I snarere det I sigter til og . . .

El.] Men dette Siftermaal Valerius?

Bal.] Vi skal nok finde paa de Raad og Renker, der skal giøre det til intet.

El.] Men hvad skal der da findes paa, om han vil have det sluttet i Aften.

Bal.] Man faaer begiere Opsættelse i Sagen, og I faaer giøre jer syg.

El.] Men om det kommer, op, og der kommer Doctorer?

Bal.] Snak! Ved de hvad I står, det gad jeg ikke hert, giør I kun saa, om de kommer, saa er der hundrede Ting de kan tænke i skader, enten i har ondt af Mooren, eller Bulsen slaar ikke rigtig, eller et Anstød af den Kolde, eller i har ondt i jeres Tænder, eller noget saadant, saa spør de, om i har ikke haft Bane til at æde Rride, eller Kalk, eller tygge Ryblær, og saameget andet meere.

Sp.) Ha! Gud see Lov, der var intet.

Bal.] Overalt skal vor sidste Slutning være denne, at vi revser vor Bey, ogsaa dæmper vi alting paa engang, og dersom jer Klærlighed søde Elise er . . .

Han

(Han bliver Harpagon var.)

Ja! En Daatter bør lyde sin Fader, hun bør intet ansee hvordan en Mand seer ud, og naar dend store triftige, Marsaggs hores: Uden Medgift, faar hun vel tage hvem hand vel unde hende.

Hp:) Ketsaa, det er sagt, Son: det burde siges.

Bal.) Min Herre! Jeg beder om Fordelse, at jeg er noget dristig og taler hende saa frit til.

Hp:) Hvad Snak! Jeg er vel tilfreds dermed, og jeg gir dig fuldkommen Magt over hende: (Hun gir sig til at vil gaae bort) Ja gaa kun bort lenge nok, jeg gir ham ald dend Magt og Myndighed over dig som jeg efter Naturens Ret har over dig, og du skal kortud gjøre alt hvad han siger dig:

Bal:) Jo saa skal j ha, lader mig nu see om i vegrer jer ved hvis jeg for jer til Gemt. Min Herre jeg vil følge efter hende, og holde den samme Præken vedlige for hende, Troe mig jeg skal nok fore hende i den rette Tone:

Hp:) Ja, det gjør du mig en Tjeneste med, sandelig . . .

Bal.

Bal.) Det er ikke af Bønen at holde hende lit i Teylen.

Harp.) Der er sandt, du skal . . .

Bal.) Støtter kun intet, jeg skal nok komme til rette med hende.

Harp. Gjør, gjør kun saa, jeg skal lit ud i Bøen, og kommer strax igien.

Bal.) Jo jo, Penge gaar over alting i Verden, og i kan intet skionne paa saa bras en Fader i har, han veed at leve. Naar nogen vil tage en Bige uden Medgift, saa er der ikke et Ord knod. Deri bestaar det hver Smule, og det eeneste: Uden Medgift, det er ligesaa godt som Denlighed, Smukhed, Byrd, Værdighed, Forstand, Fromhed, og alt hvad der nævnes kan.

Harp.) Det er en slink Karl. Det har Hænder og Fødder hver et Ord han siger, det er en stor Ting at hå slig en Karl i huse.

Anden ACT.

Scen. I.

Cleante. La Fleche.

Cl. **S**or du Knecht, hvor bliver du af, havde jeg ikke befalt dig . . .

D

La

La Fleche.) Jo Herre, og jeg kom jo at
ble jer her, men jeres Hr. Fader er saadan
en arrig Hegeltant, som der kan gaae i to
Stoe, jog mig ud paa Derren, og det var
nær jeg havde faaet Hug til.

Cl.) Hvordan gaaer det med vor Han-
del? Det har aldrig trængt haardere end
nu, og siden du løb fra mig har jeg faaet
at vide, at min Fader beyler paa samme
Stæd som jeg.

La Fl.) Jer Fader, er han forstøbt?

Cl.) Ja, og jeg havde ont nok ved at
følge den Bestyrning jeg kom i ved den
Eldende.

La Fl.) Vil hand tænke paa Frierte, ri-
der Fanden den gamle barbede Hud? mon
han vil narre Folk, det er nok en Lecher
til vor lille Ane. Det maae jeg bekiende:
naar de Gamle bliver galne, bliver de gal-
ne til gavn.

Cl.) Det er kōmen mig paa til en Straf,
at han har faaet de Rattespæser i Hovdet.

La Fl.) Men hvad havde j Schov at dol-
ge for ham, det J friede der selv?

Cl.) For at ikke give ham Mistanke og see
til, desbedre, under Haanden at afvær-
ge hans Systermaal: Men hvad Svar
fik du?

La

La Fleche.) Saa mend, Herre! de ere ulykkelig der skal laane, man skal lide allehaande, naar man er ned til, som j, at have med Lager-Knegte at bestille, og klobe en Luus for en Daler paa Kren-Tid, er det ikke saa det heder?

Cleante.) Bliver der da intet af?

la Fl.) Jo saa mend, vores Mester Simon vi har til Mæller, som er en hurtig og tjenstagtig Mand, har giort store Ting for jer Skyld, og forsikrer, at han troede jer paa Timen paa jeres ærlige Ansigt, det første han slog sine Dvne paa jer.

Cl.) Saaer ieg da de 15000 Mk. Lybst jeg begier?

la Fl.) Ja! men der er nogle smaa Omstændigheder ved, som j faaer indgaae, om j vil ellers det skal lade sig giøre.

Cl.) Gik du intet Manden selv i Tale, som vil laane Pengene ud?

la Fl.) Ach! det gaaer intet saadan til, som j troer. Han vil lige saa lit have Ord for at laane Penge ud, og kand stee langt mindre, end j vil have Ord fra, at tage dem paa Rente, det ere langt meere for-dulte og underlige Sager end j tænker, det gaar i hundrede Kroller og Kruseduller

ligesom Kristen Møllers stakkede Forældre: Mandens Navn maatte jeg kort ud ikke faae at vide, men i skal samles i Eftermiddag i et fremmed Huus, at i selv kand underrette h. m. om jeres Midler og jeres Folkefærd, og det tvivler jeg intet paa, at naar de hør kun jer Faders Navn, saa har alting sin Rigtighed.

El.) Heldst efterdi min Moder er død, saa kand jeg jo ikke miste det jeg skal have efter hende, det er jo ingen ventendes Arv jeg selger imod Loven.

La Fleche.) Sec her er nogle Poster som han selv har opsat og slyet vores Mættler at lade ier see forud, før der bliver noget af.

(Han læser op.)

I fald at den Ublaændes seer sig forsikred, og den Laændes er sin egen Børge, og er af Forældre som besidder fuldkomen frie Jordegods reent upant-sat i nogen Potte Kaal for nogen Pri-vetet, mindste Adgang eller Pretussion i nogen optænkkelige Maade med hvad Navn det nævnes kan, og giver sin faste Obligassium si a sig, den en god ærlig dygtig Profater eller Notarrarius, hvil-ken den Ublaændes selv vil tage der-til,

til, haver at opsette saaledes at den kand
være i alle Maader som vedhør.

Eleant.) Det er ikke meer end billigt.

La Fleche Den Udlaanendes, for at være
billig i sin Handel og Vandel med en
god Samvittighed, begiærer ikke mere end
5 pro Cento

El.) Kun 5 pro Cento? Det kand intet
være billigere, det maae være en ærlig
Mand, det var Synd at sige andet.

La Fl.) Det er engang vist. (læser fremdelis)
Men som den ovenbemeeldte Udlaanendes
har ikke selv den Summe som forlanges,
men for at tiene den Udlaanendes det med,
selv maa tage dem paa et andet Sted, og
give Maanedes-Rente en Skill. af Da-
leren, saa forbinder Debitor sig til at
svare den Rente foruden, saa den ikke
kommer Creditor til Last, i Henseende,
at Creditor for at tiene ham, maa selv
lette sig derfor.

El.) Hvad den Ulykke er det? Det er
en Jøde, silken Skinder og Skaver maae
det være, det er jo meer end 16 til 18 pro
Cento.

La Fl.) Det er sandt, det samme jeg har
og sagt. Jeg veed intet om Jægter det.

Cl.) Ja hvad skal jeg agte? Jeg har Benge
ge nodig, jeg faar vel aage alting ind.

La Sl.) Jeg faar det samme.

Cl.) Det er jo endnu meer?

La Sl.) Na! det er kun saa et lille Korn.
Af de 15000 Mark Lybft, som forlanges,
faar den Udlaanende ikke levere i reede
Penge uden 1500 Rdlr. og Resten tager
den Laanende i Bahre, Salanterier og
kostelige Boehave, hvorpaa er hoffølgen-
de Opregnelſe, som Creditor har opsat paa
Troe og Love for den allerringeste Brits
mueltigt kunde være.

Cl.) Hvad skal det være?

La Sl.) Hører kun Fortegnelſen:

Først en firekantet Seng med Himmel, med Nare-
maner paa betrokken paa Oliv. Farve Klæde,
med Knøttværk omhengt, ligeledes derhos un-
derrrokken med røde og blaat Bedder. Skinds
Taffet, samt 6 Stole efter Sengen, alting i
i alle Maader usigelig smukt.

Endnu en Bænk med Himmel over betrokken med
dunkel Rosen. Farve Sars, item Kysſenet der-
med Silke. Fryndſer.

Cl.) Hvad skal jeg gøre med alt det?

La Sl.) Giver dog Stunder.

Med et Omtræk til Tapetserie med alle slags Bo-
stører spæd som det var levendes.

Noe et sort indlagt Bord med 12 Piller eller Drejes
de Fodder, er til at trække ud, og med 6 Styk
ker Fod Trin derunder.

Cl.) Hvad den Ulykke skal jeg gøre
dermed?

La Gl.) Ach! giver dog Tid.

Noe tre store Fyrbøffer indlagt paa Skieftet med
Perlemoor, og Gaffeler til, som haver været brus
gelig fra Arilds Tid, da de brugte Musqvetter,
samt en stor Karon. Tasse med Duffemynna
ger. Snorer om i Kanten, og Elfers Rem, til
med 2 store forgyldte Messing Spender.

Noe en opsat Steen Kaffel. Døn med to Kør, to
Jid. Tænger, meget nyttig for dem som har Lyst
til at distilere.

Cl.) Jeg maa blive gal over saadant.

La Gl.) Sagt! Sagt!

Noe en Bousogniske Vat med alle sine Strænge, us
den nogle faae, der fattes. Noe en Effenbeens
Fløyte meget net, som er kun stød en lille Splint
af Mund. Stykket paa. Noe et Bret til Lykke
Notte, og et Bret. Spil med all sin Tithor paa
det allerproperste, som er usigelig magelig at for
drive Tiiden med, naar man har ikke andet at
bestille. Noe en Lækat, som de kalder Hermel
lin, halv fierde Fod lang, udstopped, som lader
overmaade vel at hænge et Steds i en Stue.

Alt ovenmeldte er værd imellem to Brodre 4500
Rdlr., men sættes kun paa det allerringeste og
gives 100 Rixdaler. Afslag paa Prisen af egen
Godhed.

Cleante.) Gid Dævel'n far i ham med hans Godhed den Skurk og Skindhund han er. Har man i sin Dage hørt saa dan Naager? Det er ikke nok, men den udsuende Nente han paastaar, men jeg skal ogsaa desforuden tå hans gamle Valter i fuld Værd og dyren Dommen. Jeg kunde jo ikke gøre det i 200 Rdlr. altsammen. Ikke desmindre faaer jeg vel indgaae, hvad det Ufen vil, hand har mig i Klemme den Snab-Hund og kand pine mig saa meget som hand gider.

La Fleche.) Vilde i intet blive vred min Herre, vilde jeg nok sige, I var paa samme Bene, som Panurgus, der ødde sig selv, tog altid op forud, købte dyrt, solte læt, og borgede paa Bladbyg.

Cl.) Hvad skal jeg gøre? saadant skal vi unge Mennsker lide for den forbandet Bierlighed der følger e Gamle, og endda skal det være en forfæckelig Ting om man onkede, de var døde og laae under Mulde.

La Fl.) Det maae man tilstaae, at det sundigste Mennske i Verde maatte, blive gal over mindre, imens hand er saa hardsat som hand er den gamle Snierer. Jeg takker GUD jeg har ikke stor Lyst til det,
som

som kunde ophøre mig stort i Tiden i et firekanted Huus, og der gaar adskilligt i Svana af smaae Plackerte blant mine Kamerater, som jeg veed meget vel at holde mine begede Fingre fra, og entholde mig fra alle de smaae Sager, som i ringeste Henseende kunde lugte efter en ventelig Hals-Krage af Hamp, men skal jeg siige min Sanhed, saa gad jeg nok bestaalet ham eengang, imens hand er saadan som hand er, og jeg bilder mig ind, at jeg gløbde meere Almisse end bedrag-og Tyverie derved.

El.) Lad mig see den Opkrift, lad mig see den endnu eengang.

Scena 2.

Mester Simon, Harpagon, Cleante.
La Fleche,

Mst. Sim. Ja! min Herre! det er en ung Karl, som har Penge nodig, hand behøver Penge til en vis Brug, og hand skal finde sig i alt hvad J vil foreskrive ham.

Harp.) Meener J da Mst. Simon der er ingen Fare ved? veed J hans Navn, hans Midler, hans Folke. Færd, alt i alt?

D 5

Simon.

Mst. Sim.) Næh! jeg kand ikke egentlig give jer Underretning derom, thi han er viss til mig ved en Hændelse, men i kan faae Oplysning om alting af ham selv, og hans Tjener har forsikret mig, i skulle nok finde jer fornøied naar I talte med ham selv. Alt det jeg veed det er, at der er store Midler, og Moderen er død, og Faderen hør nok ingen Bogen meer eller lever Nar til Ende.

Hv.) Det kand nu være hvad det kan. Min kære Mester Simon! man faar hielpe paa sin Næste i Trang saa vit mueltigt.

Sim.) Det forstaaer sig.

La Fleche.) Hvad er dette her? Mester Simon er hos vor Fader.

El.) Mon han har faaet at vride, det var mig, og du har ikke forraad mig?

Mester Simon. [fornemmer Cleane.]

Oh! oh! I har farlig travelt hvem har sagt jer det var her? I det mindste har ieg ikke nævnet jer Navn engang eller sagt hvem i var, men hvilket som er, saa er der intet forseet dert, det er skikkelige Folk I har med at gøre, i kand jo tale sammen her, og see til hvordan i kand same enes.

[Har]

Harpaagon.) Hvad?

Mest. Simon] Denne gode Ven er den, som vilde laane de 15000 Mark hos jer, som jeg har talt om.

Harv.] Ey! du Galste-fugl, er det dig, som falder til saadan Qiderlighed?

El.] Ey' min Fader, er det jer, som falder til saadan skammelig Medhandling?

Hv.] Det er dig, som vil forarme og øde dig selv med slig forbandet Borg og Steld.

El.] Det er jer, som søger at bertige jer med slig forbandet Nager.

Hv.] Har du det Herte, med alt dette at korame for mine Dyne?

El.] Har i det Herte i alt det, og skammer jer ikke ved at see paa noget Meunket?

Hv.] Stig mig, skammer du dig intet ved at falde i saadan Qiderlighed, og fordybe dig i saa stor Steld, og saa skammelig forøde det dine Forældre har janket til dig med deres suure Sveed?

El.] Blues i intet ved at bestemme jeres Stand med saadan Handel som i fører? og spille baade Hæder og Ære ved en unættelig Gierrighed til at tage Skilling paa Skilling og Daler paa Daler og søge saadan en skammelig Binding med de
 hvor

uhørligste Underfundigheder som den ar-
rigste Aager Karl og sudservurenste Gnie-
re, Pengevugger og Blodsuer skulle stam-
me sig ved at gøre.

Hy.) Gaae fra mit Ansigt, Skurk! ud
fra mine Øyne.

Cl.) Hvilket tykkes jer vel er værst, enten
om een maa fløbe de Penge i Dvredom-
me, som man saa hart kand have nødig, el-
ler den der saa got som stæler sig Penge
til, som han har dog ingen Nytte af?

Hy.) Gaf din Bey, siger jeg, og gør
mig intet heed om Hovedet. Det skal ikke
fortryde mig med denne Hændelse, det skal
lære mig at holde bedre Øye med dig her-
efter end hid til Daas gode Karl.

Scena. 3.

Frosine. Harpagon.

Fr. **M**in Herre!

Hy.) Bter et Øneblit, nu skal jeg kom-
me strax iglen at tale med jer. Det er Tid
jeg seer lille Korn til mine Skillinge.

Scena 4.

La Flesche, Frosine.

La F. **D**ette er noget galt Tid, der maa
dog

dog være en rystensryges Haaben Tensan-
ket her et stæds efter som vi kiender ikke det
Ringeste af alt dette det er skaar inført paa
Opkriften.

Frosine.) Na! er det dig min stakkels sa-
Gleche! hvad er dette for en Tummel her
er?

LaGleche.) See! see! er det dig min stak-
kels Frosine! hvad forretter du her?

Fr.) Det samme jeg gjør andre vegne,
jeg hjælper Folk til rette det beste jeg kand,
at alting maatte gaa vel til, og bruger det
lille Kornforstand mig er betroet, du vedst
man kand intet leve i Verden uden man
skal være om sig og tiene andre det beste
man kand, og stakkels Folk, som jeg og
min lige, vi hár ingen anden Plov, end vi
skal bruge vores Enedighed og Bind-
bæltighed til andres Nytte.

LaFl.) Har du noget at forrette hos
Herren her i Huuset?

Fr.) Ja! jeg har jaa lit at føre i Verk
paa hans regne, som jeg skulle tænke at
faae lit for iglen af ham.

LaFl.) Af ham? Na mit kiere Barn, da
skal du staae tilla op, skal du faae noget af
ham, det maae du lide paa, Penge er dy-
re

re Vare her i Huuset, de sidder saa fast hos ham som det slags Krebs, der lader sig intet puldse ud.

Fr.] Det kand være de Sager, som før nok Skillingen med sig.

La Fl.] Underdaniq Tienere, du kiender intet min gode Hr. Harpagon ret endnu, Hr. Harpagon er et Menniske over alle Mennisker, u menniskelig, en Mand frem for alle Mand, i Penge. Sager som Jern og Staal, som Muur og Flint, det hand giver bort det maa Dævlen tigge, det skulde være en synderlig Ting, der skulle lukke hans Krid: Huus op for at give en halv Hvid til Drikke-penge. Han skal gierne rose Folk, gjøre stort af dem, være venlig med dem over en Skoe; Men tal mig kun intet om Skillingen, hun sidder saa fast, den trækker du ikke ud med en Knibe-Tang, eller slaar den ud med en Vogneklep, holt mig det for got Morlille. Det eene Ord at give, er et Ord han kand saa tilde lide, at i den Sted man pleyer at sige: Jeg gir jer en god Dag, saa er det hans Mundheld, Jeg laaner jer en god Dag. Han kløber tørre Roe-Blommer for 4 fl.
og

og selger dem ud for et Læstørv om Vin-
teren for en Daler.

Fr.) Det skulle fortryde mig, skulle jeg
ikke vide at omgaaes en Mand paa den
rette Maade og tage ham vist. Jeg veed
hvad der kan betage Mand. Folk og tilde
Sindet paa dem, jeg veed hvor de skal an-
rammes saadan de skal holde fast.

La Gl.) Slidder Gladder den Karl vi
tale om, er du aldrig god for at bære naar
det gaar paa Skillingen løs, den Post
er hand en Tyrk og saadan en Tyrk, som
skulle være til frede, at tage Huden af alle
Mennisker, og for han skulle gjøre got
for en Hvid, skulle hand for briste; Med
et Ord. han selger en Luus for en Daler og
der gielder hos ham hverken ære eller Skam
for Penge. Begtær nogen det Ringeste af
ham, saa faaer hand det som den rystende
Enge tog ham, og han fik et Slag det rø-
rer lige hans inderste Hierte. Rod naar
See, der kommer hand, jeg gaar min Ven.

Scena, 5.

Harpagon, Frosine.

Sp. **A**lting er vel nok, naa! hvad siger
du for got Frosine?

Fr.

Fr.) Ah! jeg maae glæde mig i mit Hjerte over jeg seer I er saa frisk og seer saa vel ud.

Hp.) Hvem jeg?

Fr.) Jeg har aldrig kendt jer see bedre ud, end som nu.

Harp.) Ret Alvor?

Fr.) Jo det er Alvor, I har aldrig seet bedre ud i jer Dage, der er mangen en ung Karl paa 4-25 Aar, der seer ikke nær saa ungt eller vel ud.

Harp.) Alligevel Frosine! er jeg nu til fulde mine 60 Aar og derover.

Fr.) Ja det er en stor Fær, hvad er det 60 Aar er nok en mægtig Hene, det er en Mand's feverste Aar, nu er I paa jeres Beste, og beqvnder først at leve.

Harp.) Det er vel saa, men ellers var det, troer jeg nok, ingen Skade om jeg var en Snees Aar yngre.

Fr.) Det skal I bilde Folk ind, det har I ingen Aarsag til at sige, I er af den Malm I bliver 100 Aar gammel.

Hp.) Meen du det?

Fr.] Jeg kan tænke det, jeg meener det fuldkommen, det seer I til visse ud til, holder lit! Der gaar ret mit over begge jeres

Dyne

Dyde en Stræg, som slaer aldrig fejl, I
bliver jo en ældgammel Mand.

Hp.) Kan du tage nogen Kiende derpaa?

Fr.) Det er et ufeilbarlig Kiende. Tegn,
lader mig see jer Haand. Va! Gud bevare
mig vel! sicken lang Leve-Linie.

Hp.) Hvad?

Fr.) Seer I ikke hvor langt den Stræg
gaar?

Hp.) Ja, hvad betynder det?

Fr.) Jeg saae kun 100 Aar, men jeg gaar
over de 6 Sneise.

Hp.) Er det mueligt?

Fr.) Ja jeg kommer til at giøre jere Børns
og Børne-Børns Begravelse.

Hp.) Sid det var saa vel, men hvor
staar hun sig med vore Sager?

Fr.) Er det at spørge om? jeg tager mig
intet noget for, uden jeg veed, jeg kan
bringe det til Ende, i sær Skal der ingen
giøre mig tilforn, med at giøre Bistemaal
Det skulle fortryde mig skulle der være et
Aar i Verden jeg skulle jo faae sanget naar
jeg vil; og jeg troer, om jeg vil tage mig for i
at faae den Tyrkiske Kønser til at gifte sig
med den Venetianske Republ. gu (er det
ikke saa de kalder det?) skulle det endaa gaae

an. Der var vel timmelig Bansteltighed ved denne Hanteering, men soui jeg er vel kient med dem, saa har jeg talt baade med den eene og den anden af dem om jer og sagt til hendes Moder, hvad Tanker I har fattet til hendes Daatter Mariane ved I har seet hende gaae paa Gaden og staae i Bindvet.

Hv.) Hvad sa hun da?

Fr.) Hun tog ret vel i mod det Forslag, og den Tid, jeg bad, at hendes Daatter maatte keme at vare overvarende til jeres Daatters Ja-Ord i Aften, sagde hun strax Ja, det skulle gierne see.

Hv.) Frosine, jeg maae nu have Hr. Unshelm til Bords, og jeg var nok tilfreds at hun kom med.

Fr.) Det har I stor ret i. Nu, i Eftermiddag skal hun giere jeres Daatter en Besogelse, saa giør hun sin Regning paa at gaae herfra noget omkring i Byen, og saa kommer her toten til Aften,

Hv.) Vel! saa vil jeg laane dem begge to min Carer, de kand folaes ad og kiere i.

Fr.) Det er og just det hun tænker.

Hv.) Men Frosine, har du talt noget med Moderen om, hvad hun kan aive sin Daatter

Daatter ud med? Har du sagt hende, hun fik at see, hvordan hun magte det, og gjøre sit Yderste, om det var end over Evne i saadan Skyndning, som er hendes Daatters Belfærd angaaende; For! hvem skulde tage en Pige uden man fik dog noget med hende.

Fr.) Hvad? Det er en Pige, som fører jer aarlig Indkomst til paa en 12000 Mark Lybsk.

Sp.) 12000 Mark L. aarlig Indkomst?

Fr.) Ja! For det Første saa er hun opfodt meget sparsom og tarvelig, uden Kres eller Slikkerie; Hun er vant til at leve ved ringe Kost, en Skee fuld smur Melk og stier Ost, Kaal og Flesk, Belding og Sild, Urter og Vand. Brød alle. Brød og Graa Sene, Meel Brød og Valde; saa der behøves intet saa skiont et bord at holdet med Speserte Lækkerter, Perle Gryn og saa m get andet, som det maatte nok være den Kone der skulle forlange til sin Huus holdning, og der gaaer intet lit til, det skulde i det allermindste løbe til en 3000 Mark Lybsk om Aaret. Saa er hun heller intet flaurvurent Klæde Draat, men holder sig net og tarvelig, stet og ret hen, og før

fig ingen Praut eller Smykker om, eller stor Stads i Stuen med kostbar Tøj og Boehave, som hendes lige ellers gi rne pleyer at vil have, og den Post er til visse saa god som 4000 Mark Lybsk om Aaret. Ydermere gider hun aldrig lidt Speil, som vore Fruer ellers gjerne er for nu omstunder, som jeg kiender sem her i Naboelabet, der har tabt i Hanrey, Mariage og Puf 20000 Mark L. i Aar allene; nu vil vi kun regne den fierde Part 5000 M. L. om Aaret Spille-Penge, 4000 til Klæder og Selanterier, det giør 9000 Mark Lybsk tilsammen, nu er de 1000 Rdlr. til Huus-holoning, har i ikke der jer es 12000 Mark L. aarlig Indkomst riattig regnet.

Sp.) Ja, det er ikke saa slemt, men der er intet virkeligt i den Regning.

Fr.) Forlad mig det; Er det intet virkeligt, at si re jer en Kone, der kand være om sig, der kand spare og sanke sammen, der er tarvelig og kand samle Penge, det er saa got som en Arve-Part paa mang, foldige Penge, og et Udsvr paa nogle Tusinde.

Sp.) Det er kun Sielkerie, at beregne mig hendes Medgift i de Udgifter, som
hun

hun skal spare. Jeg fand intet qvitere for
 det jeg faaer intet, jeg skal jo have noget i
 Hænderne, og det kan jeg tage og føle paa.

Fr.) Na! I skal faae nok i Hænderne
 at tage og føle paa; Og de har sagt mig
 af et Land, hvor de har Guds, som I skal
 blive Ehere af.

Hv.) Det skulle man have beseet. Men
 Frostne, her er endnu en Tina, som foru-
 rostiger mig i mine Tanker: Pigen er ung,
 som du seer, og Unge vil gjerne være hos
 de Unge og holde af deres Lige, som man
 pleyer at sige: Lige Born leger best. Jeg
 frygter for, en gammel Mand, som jeg
 skulle ikke være efter hendes Sind, og det
 kunde komme adskillige smaa Hukkespu-
 ser af Sted i mit Huus, som jeg kunde ikke
 ret vel taale, jeg gad ikke seet disse her unge
 Straae-Junkere inden min Bade-Dør,
 end sige inden min Sove-Kammer-Dør.

Fr.) Na! I kiender hende intet ret, det
 er endnu en særdeles Post, som jeg skulle
 have sagt jer: Hun gad ikke seet paa en ung
 Karl, men hun siger: Hun gider saa hierte-
 lig gjerne lide en kion gammel Mand med
 saadant et anseelig Skæg, man kunde
 indstoppe en Engelsk Sadel med, jo ældre

de ere, jo meer holder hun deraf, og det vil jeg vare ier ad: Bixrer jer intet yngre for hende end jer. I det mindste maae i sige, I har de 60 Aar paa Bagen, for det er ikke 4 Maaneder siden, det var paa Nipped, hun skulde voren gift, men hun slog rigtig op med Kiceresten, for hun fornaam hand var kun 56 Aar, og brugte ingen Brillen, da han skulle eftersee Forlovelses-Posterne til at underskrive.

Hv.) Vare for det alleene?

Fr.) Ja! hun siger, 50 Aar er intet for hende, og særdeles aid hun glerne lidt de bruger Brillen, den Næse, der sættes saadan et Par Brillen paa, skulle hun være færdig at æde af lutter Kierlighed.

Hv.) Det er i Sandhed noget besynderligt, som du siger.

Fr.) Ja det er meer, end ieg kand sige jer. Der har hun i sit Kammer adskillige Skilderier og Raaberstykker; men meen i, det er saadanne som Adontser, Cephalusser, Parisser, Apolloner? Nej det ere saadanne som Saturnus, Kong Briamus, den gamle Nestor, den gode gamle Anchises, som Sonnen gaar, og bær ham paa Ryggen, den gamle Oger Tillot med sit Skæ, som

Som staar om i *ScroGrammatico*. Gamle Sterkkodder med sin Kul pose paa Rygsaen, Forkild Jernside, Fordgrin, Estild Tyrehoved, og saadanne gamle Karle.

Hv.) Det er smukt, det havde jeg dog ikke tænkt, da er jeg glad ved, hun er af det Sind. Havde jeg været Blæ i mine Dage, havde jeg ikke heller kunde lidt de unge Karle.

Fr.) Det vil jeg gjerne troe. Det er nok noget skont, at holde af de unge Bænger, det er noaen uydellige Belschvættinger, at være syg for saadanne unge Haser, jeg gad vidst, hvad der var ved dem, man skulde faae Lyst til.

Hv.) Jeg kan intet see, hvad det skulde være, og jeg veed intet, hvor der kand være de Fruentimmer til, der forlieber sig i dem.

Fr.) Det maae være noaen taabelige Gieder, de maa have tabt Sandsen, der kand holde af nogle Bronskoldinger og Spille-Fugle, er det Mænd? det er nogle herlige Dyr at binde sig til.

Hv.) Det er det jeg har altid sagt, de Melk-Munde med deres Pils Pæp, og deres Flod-Skæg, der sidder som tre fire Haar paa en Katte-Kilde Sunde, og saa

deres fiæsede Baruaer, der skal fløve om dem som et stort Kofle-Hoved fuld af Blaar, og Buxerne sidder paa dem, som paa en Ruge-Stang, og Livet skal staae aaben langs neer ad dem, ligesom paa et opstaaen Svilt.

Fr.) Neg! det kalder jeg en Mand som Jer, det er mig en Mand, han duer at see paa, det er baade Skik i Krop og Dragt, man maae vel glædes ved, han kand lade sig see.

Hv.) Synes dig noget om mig?

Fr.) Jeg kand tænke det, jer som en ny Lo-Stilling, man maa lystes ved at see jer; Na! gid jvill lade jer afstildre, Na, vender jer lille Korn om! Kand der være noget smukkere i Verden? Na lad mig see paa jer Sang, det maa jeg bekiende, det er et Liv, som er frist og frit, som det bor at være.

Hv.) Ja jeg kand ikke fuldtakke, jeg har temmelig got Helbred, det er kun bare det lille Korn Hoste, jeg har imellemstunder.

Fr.) Det er intet, jer Hoste lader jer intet ilde, men naar jer saa meget disbedre.

Hv.) Men sig mig, har Mariane intet seet mig endnu for Alvor, og givet agt paa naar jeg har gaaet der forble? Fr.

Fr.) Men men vi har talt nok om jer, jeg har sagt hende om jeres Gestalt, og rost jeres store Forstand, og hvor lykkelig hun var, om han fik saadan en Mand som I er.

Sp.) Det er vel, du skal have tusind Tak

Fr.) Hun stiller sig alvorlig og bedroved an.)

Jeg har en lille Bøn til jer, Hiertens Herre: Jeg har en Trætte, som jeg arme Men-
niske Land intet faae udført bare for de Skillingen, der skal gaae til, og i kunde hielp mig til at vinde Sagen, dersom I har nogen Godhed for mig. (Hun stiller sig mild an igien) I skulle ikke troe, hvor hun skulle glæde sig i sit Herte, naar hun fik jer at see, det maae I lide paa, hun blev saa indtagen af jer og forliebt, som en Rotte i en saur Ost, jeres gode gammeldags Væsen skulle betage hende meere, end nogen Ting i Verden, og overalt skulle det staae hende usigelig vel an med den Seele i har over Skuldrene, med Hægter paa Buxerne, det skulle hun nok huse, for det er som hun saae en Engel.

Sp.) Stær du det? det skulle jeg og være meget glad ved.

Fr. (Hun ser atter alvorlig og bedroved.)

Ab! min hiertens Fader, denne Rettergang

angaar alt det lille Fattigdom jeg har, og min Bersens Belfærd, taber jeg den, saa er jeg om en Hals, men ville j være saa from og række mig Haanden lit, saa var jeg hiulpen, og kunde komme ret vel til rette igjen. [Hun seer mild igien] Jeg vilde ønske, I vidste, hvor fornøvelig hun er hver en gang, jeg taler med hende om jer, jeg kunde see hendes Hjerte af hendes Duen Steene, hver gang jeg har kun nævnet jeres Forstand, saa jeg har bragt hende saa vlt, hun saae heller det skeede i Dag end i Morgen.

Hp.) Du har saa mend tiemt mig dert, det tilstaar jeg, jeg skal og vide, at takke dig derfor.

Fr. (Hun seer atter alvorlig) Na! jeg beder jer hjerte Herre, hjælper mig lit med det, jeg bad jer om, det lille Land sette mig paa Fode igjen, og jeg skal tiene jer igjen, saa længe der er Liv og Aand i mig.

Hp.) Far vel! jeg har saa meget at forrette nu paa denne Studs.

Fr.) Sandelig, nu er det den yderste Trang, I kan hjælpe mig i, om I vil.

Hp.) Jeg skal jo gjøre Anstalt I kan faae Karetten tilfammen at tiene ud.

Fr.) Jeg skulle ikke anmode jer saa indskændig, var jeg ikke saa hart nød dertil.

Hv.) Og jeg skal have bestilt, I kan spise i god Tid til Aften, at I ikke skal have ont af at æde saa sildig.

Fr.) La mig dog intet gaae saa Trostesløs fra jer, I skulle ikke tro, hvad Forsynhelse I gjorde

Hv.) De kalder ad mig, jeg faaer at gaa En anden gaa.

Fr.) Sie Dæblen sykes i dæ, din forbandet gamle Hund, gie du fær en Ulv i din Larem, Si hvitten haar en Bæst, aldt de a har kundt gior, men mi Sæl, dus ick saa slygt mæ bit Kaal, a veed en anden Bey, as val faa saa goj en Lon hos en anden, som a haad ventet mæ hos dæ din Dovel, din raadden Aand, gi du fær den folled Sott i di Lyf der du gaar og haar. O t dvetissen Skinbieu din roget Mogbund.

Tredie ACT.

Scen. I.

Harvagon, Cleante, Elise, Valerius, Mutter
ter Clauses, Mester Jacob, Brindavoine,
La Merlusche.

Hv. **S**aa fort, herhvd tilsammes, saa
mange som j er, jeg kan give jer
Befal.

Befalning om hvad der skal bestilles, flux at enhver kand forrette sit. Saa kommer hid Mutter Clausses, i faaer først heran. (Hun staar med en Kost i Haanden) Got! J har Berket i Haanden, J skal staae for, at altting er seyet og reent i Huuset, men for altting saa seer til, i far intet for sterkt med Stove. Koften, at Tapetzeriet slids ikke, og tager intet for hart, naar i gnter Stoelene eller det andet af, for det gjør ingen Gavn. Desforuden skal J tage vare paa alle Flaersterne, mens vi ere til Bords, og kommer der nogen bort, eller noget bliver slaget i tu, saa maa J vide, at J skal svare dertil, og forte det af i jeres Løn.

Mester Jacob) Det er ikke meer som billigt, kand jeg nok fornemme.

Sp.) Saa gaar nu . . . J Brinda-voin og Merleusche, i skal have den Bestilling i skal skille Glassene og skienke, men intet tiere end de tørster, og intet som somme Knegte af Laqueier har for Bane, og altid tage de tomme Glas og huuse Folk paa, at drikke, i skal give stunder til de taler til jer derom først to gange, og glemmer intet at sette altid et Glas med vel Vand i derhos.

Mf.

Wst. Jacob.) Ja? Vinen løber ellers
i Hovedet.

la Merluche.) Here! Skal vi da kaste
Lærets Rittlerne.

Hp?) Ja, naar I seer Folkene kom-
mer og varer Libertet vel.

Brind.] I veed selv Herre, der er en
stor Tranplet her for paa Vesten.

la Merl.) Og jeg, Herre, har et Aemt
Hul her bag paa mine Buxer, at de kand
see mig med Gunst at sige, lige op.

Hp) Stille! hold dig altid op til Beg-
gen, og vliis dem kun intet Bagen nogen
Tid. (Harpagon viser Brindavonie, hvordan
han skal holde sin Hat.) og saadan skal du al-
tid holde din Hat for paa, ved du gior Op-
vartning. Du min Daatter, du skal have
Oye med hvad der tages af Bordet, og see
til, der forkomer intet, det lader pige Børn
vel, og er dem anstændig. Midlertid saa
lav dig til, at tage vel mod min Kæreste,
som kommer at besøge dig og tage dig
ud med sig. Hor du hvad jeg siger?

Elise.) Ja Farlille.

Hp.] Ogi Junker Elens, min fædre
Søn, som jeg nu endelig vil forlade det
som skeede ved nysseni begynde I kun intet,
at see tvert paa hende, naar hun kommer.

El.) Jeg min Fader, hvorfor skulle jeg see tvært, hvad Narlag?

Sp.) Ja, ja, ja, vi veed nok, hvordan Børn er naardens Fader vil gifte sig igien, og hvad de tænke om den de kalder Stif. Moer. Men vil I have, jeg skal forglemme jeres Opseghighed, som i beviste mig, saa maa I rette jer efter at tage mod det Men. niske paa det allerbeste i alle optænkkelige Maader.

El.) Om jeg skal nu siæ min Sandhed. Falille, saa lover jeg jer intet, at jeg skulle være tilfreds med, hun blev min Stif. Moer, for sagde jeg det, saa løj jeg; men hvad sig det angaar, at tage vel imod hende, og intet see tvært, det lover jeg, jeg skal holde jer i alle Maader.

Sp.) Ja! lad mig see det.

El.) I skal see, I skal ikke faae Narlag til, at besvære jer over mig, for den Post.

Sp.) Hjelp du mig tilrette med dette her: Na see! Mest. Jacob! jeg har glemt jer til sidst, kom hid.

Mest. Jac.) Er det Ruffen eller Kloffen, i kalder ad, Herre, for jeg er begge Deele.

Sp.) Det er begge Deele.

Mst. Jac.) Men hvilken forsi?

Sp.) Rocken.

Mst. Jacob.) Nu ble kun lille Korn.

Hand kaster Kudske Kittelen og staar saa i sin
Kofke Drag.

Sp.) Hvad den Ulykke skal saadan Ce-
remonie til?

Mst. Jacob.) Vil Herren noget?

Sp.) Jeg har lovet at tractere i Aften.

Mst. Jacob.) Da er det sært.

Sp.) Sigt mig, kand du nu tractere til
gavn?

Jac.) Ja, vil I kun lave brav Penge til

Sp.) Na, for Dævlén, det er aldrig an-
det en Penge, de raaber ikke paa andet end
Penge, Penge, Penge, aldrig har de an-
det i munden end Penge, de kand ikke
giere eller gabe, giipe eller gale uden det
Ord Penge Det er det eeneste, de kan vræ-
le og giipe Penge.

Bal.) Har jeg i mine Dage hørt saa uti-
dig et Svar? det skulle være et Kændens
Under at tractere vel for vel Penge, det
kunde en Bønde paa Amager giøre, det
hørte der vel ikke stor Forstand til, men for
at vise, hvad mand duer til saa hvister vi
som, hvordan mand skal tractere vel for sit
Penge

Jacob

Jac.) Tractere vel for lit Penge?

Bal.) Ja.

Jac.) Saa men min Hr. Inspretør, vi vil tacke jer, vil I lære os den Kunst, og gaaer i kun i mit Stæd i Kiockenet og seer til, hvordan I land gjøre det, der skal vi være meget vel tilfreds med, I vil tage jer paa, eftersom I vil dog være Bot og Pande over altting her i Huuse.

Hp.) Hold Munden. Hvad skal dertil?

Jac.) Der er jo jeres Fuldmægtig, som siger, hand vil tractere vel for lit Benge.

Hp.) Hey da, svar mig paa det jeg siger

Jac.) Hvor mange bliver i tilsammen?

Hp.) Vi bliver 8 eller 10, men vil kun regne de 8, for naar der er Mad til 8 saa er der dog Mad til 10.

Bal.) Det forstaar sig selv.

Jac.) Ja saa faar vi ha 4 store Fade med Suppe, og 5 Retter, lade mig see, Suppe, Sleg, ferst Fisk Biretter.

Hp.) Er Dævlen i dig, det kunde man sætte den heele Bye til Bords med.

Jac.) Sprengt R.

Hp. (holder for Munden af ham) Na din Hund, du skulle gierne æde alt det jeg eyede og havde.

Jac.

Jac.) Mellemfæt.

Sp.) Endnu meer?

Bal.) J skulle være Tilfreds, Skunde o:
de heele Verden, meen J Herren har beed
Gæster, for de skal æde ham op paa een-
gang, gaar J hen og lærer lille Korn hvad
der hør til Sundhed, og spør Docterne ad,
om de fleeste Folk æder dem ikke selv ihjel.

Sp.) Der er ingen Ting vissere.

Bal.) Hør, Mester Jacob J og jeres lige
veed ikke andet, end j skal folde Folk op
til Nebbet, at de kand føle det med den
lille Finger, men J skal vlde at naar mand
har gode Venner hos sig, saa lader mand
enhver have sin egen Billie? efter at een af
de gamle har sagt: Mand skal spise for
at leve, og ikke leve for at spise.

Sp.) Det var ypperlig sagt! Kom lad
mig kysse dig for det eene Ord, det er det
kraftigste Sprog jeg har hørt i mine Dage.
Man skal leve for at spise, og ikke spi-
se for at = = = = =
Nej! det var
intet saadan: hvordan var det, du sagde?

Bal.) Mand skal spise for at leve,
og ikke leve for at spise.

J

Sp.

Sp.) Hør du vel. Hvem var den vilse Mand, der har sagt det?

Bal.) Nu kan jeg ikke komme paa hans Navn.

Sp.) Hus paa, at skrive mig de Ord op, jeg vil lade dem sette med forgyldte Bogstaver over Skorsteenen i min store Sal.

Bal.) Det skal ikke fejle. Og hvad Aftens-Maaltid er angaaende, saa lader mig kun raade derfor, jeg skal bestikke alting, som det bør at være.

Jac.) Saa meget des bedre, jeg kan spare min Umage.

Sp.) Vi skulle have saadan Mad, som de æder kun lit af, og mætter snart, gode Laalands-Ørter eller Valste Bønner med vel Mad. Sæt over og en Kage med hal Boghved Bryn af de store Hvite, og hal Meel med et par Eg i, saa en halv Metister, og det minste Bøfte, der ligger i Maltet, og saa Nyred af Øvten, vi slagted i Fior, vi skulle nok have den halve roget Tunge til, den maa nu blive, men Senop skal vi have i Kielderen her nest ved for en halv Skilling, og lad dem give dia en smule Brød til, at kaste i, at hun skal ikke doyne; saa veed jeg, der bliver nok, de kan fylde dem med.

Bal.

Bal.) Skjotter kun intet, lad er mig kun raade.

Hp.) Nu Mester Jacob, du faar lave Karretten til.

Jac.) Bier lit, det her Kudsken til . . .
 I siger . . . (Han tager sin Overrek paa igjen)

Hp.) Du skal lave Lognen til og holde Hestene færdig, at kiere tid med.

Jac.) Hestene? Herre, de kan ikke komme af et Stæd, de ligger meer end de gaar, og de arme Hester har ikke engang Streel-se, det faaer jeg en Tidende af, der skal gaae til Rumpen paa dem, hver gang jeg skal have dem reyst, I lader dem holde saa mangelange Faste-Dage, og giber dem endda intet til Madere, saa de er nød til, at være saadan som de er, Ryggen sidder, troe, paa dem, som Niels Skovlobers Rygaas med Krager i stæden for Rygningstørre, Hesterne kan I gierne henge hver sin Kande Oll paa, de er saa opkilted, som en Mynde, der har lebed efter 7 Haarer paa Lyen hæn i en Dag, men de kan intet stikke deres Tær saa velsom Ole Skyttes Hund, der fik sin Ford i Kæve: Særen. Seenen ligger lige op i Ryggen paa dem under Krydset, Hovedet og Beene er en

delig for den Sags Skyld det tyngeste paa dem, brav Svanske puxer har de og det eeneste, jeg troster mig ved, det er, vi kommer endelig intet til at sprengte os, naar vi skal have dem slæbt ud, for det er intet andet end de bare Skællinger af dem, Hovedet og Bag. Skankerne bliver det fiveste at stryge. Jeg kand troe, Huden kand I faa af dem, hvilken Time I vil, til Seele-ton, alligevel de er stot paa bringen og brut paa Ryggen og Hul paa Siden af Laarene af Skaglerne, men det der er heelt, kan endda Remmesnideren nytte,

Sp.) Ja de har en Birk, de gjør jo aldrig intet.

Jac.) Naar di faaer intet at æde, saa er di nød til, at gjøre intet, som di æder saa gjør di til, der gjør saa flere end de; de har got ved at gjøre, de faaer Mad wol, det var bedre for dem, de arme Beester, at de gif hver Dag, og sit saa fuldt op; det stier mig i mit Hierte, at see den Ynk paa dem, de seer saa naadig til Siden, og humrer ad mig, hver gang de fornemmer, jeg gaar kun i Gaarden, ligesom di vilde klage sig. Naar te to Heste doer, saa tribes jeg aldrig meer, saadan en Kierlighed har jeg til dem,

dem, jeg tager mangan gang Brødet fra min egen Mund og giver dem; for det motte jo være et Best, min Herre, der kunde dog slet intet nyles over sin Næste.

Sp.) Der bliver ikke saa langt paa at gisre, de kand gaa for Bognen lit ud i Byen.

Jac.) Men Herre jeg vover mig intet ved at kiøre dem, og jeg gad ikke nent, at give dem et Slag af Pisten, saa oelendige som de er, hvordan meen I, de kand slæbe Bognen, de kand ikke slæbe dem selv?

Bal.) Jeg skal nok faa gamle Niels Bog, der gaar hos Gaards-Karlen heromme i det privilegerede Vertshus, til at kiøre dem, og saa skal hand endda hielpe os, at lave Maden til.

Jac.) Gierne maa ha n det, jeg seer heler de styrter under en andens Haand, end under min.

Bal.) Mester Jacob gjør sig temmelig ynksom.

Jac.) Her Forvalter gjør sig temmelig nøttig.

Sp.) Stille!

Jac.) Min Herre! jeg kan ikke fordrage saadanne Byen-Tienere, jeg seer for mine Dyne, alt det hand gjør, og gaar og over-

figer hver en Smule Brød der er, hver en Slump der kan levnes i en Flaske, den minste Bind Brende, saa stor som en Stikle, en Bittes Salt, saa meget som knap til et Æg, hver et Brysen gammelt grøn Smør, saa stor som man skulle sette i Næbet af en Kolling for Piv; en Ende Braas, saa lang som det Leed af den Finger, at kline paa Skorkeenen; saa meget Peber, som jeg kan holde paa den Negel, om det var kun madsoddet, man kan legge en gammel Tskerbinde i, til at bade en svg Hest med, saa har hand sin Næse i hver et Huul, det er altsammen intet for andet, end at tiene for Duen for jer og være lit. Jeg maa blive gal over saadant, kun bare for jer skyld, saasom alle Mennesker har jer paa Tunge, og det man alligevel skal gaa og høre, hvor man kommer; for det maa I nok tro, at nest mine Heste, saa er der ingen Siæl i Verden, jeg er troere og har kærere end jer.

Hy.) Saa sig mig da i troe Maal, Mester Jacob hvad Folk siger om mig?

Jac.) Ja! Herre, vidste jeg kun, j ville intet blive vred derfor.

Hy.) Ney! aldeles intet.

Mst. Jac.) Men! Herre J blev nok meget vred og ond derover.

Sp.) Ikke det ringeste, tvært imod, det holder jeg af, og gad gjerne vidst, hvad de siger om mig.

Mst.) Jacob! efterdi J vil saa have det, saa skal jeg ikke stille under Stoel: J er i Foragt hos hver Mand, og for jer Skyld skal vi tage mod tusinde Støkker og Streger, hvor vi kommer, og sluge saa mange Stik-Biller i os, som en Koe ikke gjør Musflatter i May-Maaned, de siger: J slider Huden af jer Rompe, med at sidde Dag ud og Dag ind at gøre Overslag over jere Valter. Somme siger: J sidder og trykker Almanacker med dobbelte Faste-Bede-Dagge i, og to Faster om Aaret for Paaste, en om Vinteren den anden om Sommeren, som varer den første fra Mikkels-Dag til Paaste, og den anden fra Paaste til Mikkels-Dag, som jeres Folk skal holde. Andre siger, at J søger altid Narsag med eders Folk, naar der er enten imod Nyt-aar eller Støvne-Dag paa det de skal intet have. Den siger, at jeres Naboer motte give jer sin beste Muse-Kat, for han var kommen til at gnave lit af Skan.

ten paa et gammelt Faare: Paar paa jer
 Loft, som der var gaaed levendes i. Dend
 forteller, hvordan J kom neer en Aften i
 Stalden, og stjal selv Havren af Krybben
 for Hestene, der var flyed need til dem og
 Kudsten, som var for mig, banket jer dog-
 tig aften Grieb, som J torde intet lade jer
 merke med. Med et Ord at sige. Hvor
 mand kommer, saa har alle Folk at snak-
 ke om jer, og hvor der er to, saa er J sik-
 ker den tredie Mand, og Folk nævner jer
 aldrig anderledes, end Bysens Ager, Me-
 ster, Bysens Egel, Blodsueren, Dragen paa
 Guldet, Hunden i Høestakken, Skinderen
 paa Hjørnet, Luse-Kræmmeren i den graa
 Bort, den Christen Jøde, gamle Jenss Sitz-
 Hals, Jenss Nitten gryn, Jenss dobbelt
 Pant, Jenss Skillings-Brager, Jenss Dyt-
 ting-Klipper, Jenss Fette. Kiil, Jenss Pu-
 ger, Jenss Jøde, Jenss Skinder, Jenss Sla-
 ver Jenss Guaber, Jenss Gnie-Bind Jenss
 Praas, Jenss Burebrog, Jenss Bind: Ho-
 se, Jenss Luns-Hund, Jenss Hegel: Taod,
 Jenss Moghund, Jenss Ravnassen, Jenss
 Purk, Jenss Flotten, Jenss Viss'n Jenss
 Lodden, Jenss Rodden, Jenss Meel-Grod,
 Jenss Band-Kaal, Jenss sur Sild, Jenss
 mull:n

Mullen, Jens Roged, Jens Bindtor,
Jens Dævel, Jens

Sp.) (saa ham) Du est en Skurk, en
Esel, en Kelm, en uforstammed . . .

Mst. Jab.) Det tænkte jeg nok, I vilde
intet tro mig, jeg sagte jer det nok forud, I
blev vred, naar man sagte jer saadan.

Sp. Jeg skal lære dig at fortælle Snak.

Scena 2.

Mester Jacob, Valerius.

Bal. Saa vlit jeg fornemmer, saa faaer
Jieres Driftighed temmelig vel
betalt.

Jac.) Bitter mend, i Her Rikherind vil
store jer saa stor. Det kommer jer intet
ved, leer af, naar I selv kommer til at faae
Byngel, og ikke af mig.

Bal.) Na! Monfr. Mester Jacob, Imaa
intet blivde vred, jeg beder jer.

Jac.) Han giver kiøb, jeg skal lade, som
jeg har Mod og Mands-Hierte, og er han
saa taabelig, at jeg seer, han har Frygt
for mig, skal jeg nok banke ham lit af. Beed
Ivel Monfr. Grin-Mund, jeg leer intet jeg,
og gjør i mig heed om Hovedet, skal jeg
flue jer anden Brød at grine af. (Hand sto-
der Valerius langs hen til Enden af Theatro.)

Bal.) Naa sagte . . .

Mst. Jac.) Hvad, sagt? Jeg skal fare
sagt, jeg.

Bal.) Om Forladelse.

Jac.) J er en Flegel.

Bal.) Monsr. Mester Jacob!

Jac.) Ingen dobbelt Mose Mester Ja-
cob, skal jeg have fat paa en Stok, skal jeg
give jer Suppe, og prygle jer døgtig af.

Bal.) (Bal. støder ham lige saa langt tilbage
gien) Hvad Prygel?

Jac.) Det tal jeg intet om.

Bal.) Veed I Monsr. Knegt, at jeg er al-
tid Karl for, at prygle jer.

Jac.) Det tvivl jeg intet paa.

Bal.) Er I andet end en lumpen Skl-
den Kocke-Knegt?

Jac.) Det veed jeg vel.

Bal.) Og I kende mig intet ret endnu.

Jac.) Det maa I forlade mig.

Bal.) I siger, I vil prygle mig?

Jac.) Jeg sagde det kun for Skerh.

Bal.) Jeg forstaar intet saadan Skerh,
og vil allerminst have den af I Knegt. (han
pryer ham) Jeg skal lære dig at Skerke.

Jac.) Gid Fanden maatte være ærlig og
lige frem paa den Maaneer, det er et ont
Handverk, jeg skal aldrig meere besatte mig

med Oprigtighed, jeg skal aldrig sige sant
meer. Det kunde endda være noget, min
egen Herre slog mig, men denne Hr: Mose
Posekikker, vi har til vor Tilstunds-Mand,
ham skal jeg hæbne mig paa kand jeg el-
ters komme til med det eengang.

Scena 3.

Frosine, Mester Jacob.

Fr.) **S**æd j Mester Jacob, om jer Her-
re er hjemme?

Jacob) jo det ved jeg alt for vel hand er
selv hjemme.

Fr.) **A**a! vil j være saa god og sige ham,
vi er her.

Scen. 4.

Mariana, Frosine.

Mar.) **A**h! Frosine, jeg er ilde deran, og
skal jeg sige min Sandhed, saa
gruer jeg for dette Stun

Fr.) Men hvorfor? hvad skal jer?

Mar.) **A**h! Spør j om det? Kænd j
intet tænke, hvordan en kand være til mo-
de, der gaaer saa got, som hen til sit Ket-
ter-Steed.

Fr.) Jeg seer vel, at skulle j doe den
føde:

Jeg veed nok jeres Skionhed skinner som Solen, og falder nok af sig selv i Dymene, men imidlertid saa bruger man Glas til at kige Stierne og Himmels Lys, og jeg formeener og paastaar, j er et Himmelske Lys, og saadan et Lys, som er det allerlyseste iblant de Lys, som er paa den lyse Himmel. Frofine! hun taler jo ikke et Ord, og lader sig ikke det ringeste vedgaa, hun har nogen Godhed for mig.

Fr.] Det volder, hun kan ikke finde sig saa hastig i den Blæde og Forundring, og saa er Bige Born og blive, de kand ikke strax give tilkænde det de gierne ville, og har i Hiertet.

Hp.] Det er endelig saa. See der min Dukke, der er min Daatter, som vil have den Ære, at opvarte jer.

Scena 6.

Elise, Harpagon, Mariane, Frofine

Mar.] Jeg skulde længe siden have haft den Ære at besøge dem.

El.] De har forekommet mig med det, som falt mig til at gjøre først.

Hp.] Der seer j, hun er temmelig voren, Utrud groer allersterke st. Mar.

Mar.) (sagde, sagt til Frosine) Sikken grov
Dre.

Sp.) Hvad siger den Hierte?

Fr.) Hun siger, j seer saa hiertelig frisk
og nippert ud.

Sp.) Na det er jer Godhed, min Hierte
søde Snut, J vil saa sige.

Mar.) (hvissker :) Sikket Dyr.

Sp.) Na j er saa from j vil være i de tanker.

Mar.) (hvissker :) Jeg kand intet holde
mig længer.

Sp.) See der er ogsaa min Son, som
kommer. at gjøre jer sin Opvartning

Mar.) (hvissker til Frosine :) Ah! Frosine,
hvad er dette for en Hendelse, det er just
den, jeg talte om.

Fr.) (til Mariane) Det er en snyderlig
Hendelse.

Sp.) Muelligt, de gjør sig Tanker over, jeg
har saastore Børn; men jeg skal snart bli-
af med dem begge to, baade hende oc ham.

Scena, 7.

Cleante, Harpagon, Elise, Mariane,
Frosine,

El.) **H** mulke Fruken, for at sige dem min
Sandhed, saa er dette en Hendelse,
jeg

jeg mindst havde ventet, og jeg blev meget underlig over det, det første min Fader lod mig vide, hvad han havde i Sinde.

Mar.) Jeg kan sige det samme, det er noget, som kommer mig nok saa underlig for som dem, og jeg tænkte mindst paa sligt skulle hendes.

El.) Det er sandt herte Froken, min Fader kunde aldrig fare bedre, og jeg glæder mig i mit Hjerte, ved at nyde den ære at see dem, men for alt det, saa negter jeg intet, at jeg jo ikke skulle ønske, at de blev min Stif-Moder. Jeg forsikrer, det skulle gaa mig nær, om jeg skulde kalde dem det, ieg ønsker dem i Sandhed ikke Navn deraf. Muligt, nogen skulle holde det for en ubesindig og grov tale-Maade, som jeg bruger i slig Tilfælde; men ieg forsikrer mig om, de er nok saa skisnsom, at de tager det i den beste Meening, som det er i sig selv. Det er et Siftermaal, min Froken, de kan vel tænke, der kan ikke være mig stort med, og som I veed nu, hvem jeg er, saa er det mig til største Nachdeel. Og endelig, om jeg skal sige alting reent ud, da med min Faders Tilladelse, saa tilstaar jeg, at stoed det til mig, da skulle der ikke blive noget af med dette Siftermaal.

Sp.) Det er Ord af et Barn, det er en
vacker Bekjendelse af dig, hvad maa hun
vel tænke ved sig selv om slikt.

Mar.) Hvad mig angaar, da fand jeg
forsikre jer, jeg har de samme Tanker paa
min Side, og liisaa lit som i vil have mig til
Stif. Moder, liisaa lit skulle, jeg ønske mig,
at have jer til Stif. Son. Tænker kun
intet, jeg skulle t-saa Maader setter jer i
Misfornevelse, det skulle fortryde mig om
jeg skulle aarsage eder nogen Fortrydelse
og saa fremt jeg ikke bliver tvungen dertil,
skal jeg aldrig indgaae det Gisternaal,
som skulle være jer saa hart imod.

Sp.) Hun har ret, Paa taabelig Tiltale
falder lige Svar. Min sedde Unge jeg be-
der jer. I vil intet tage det til Mislykke
min Son er saa plump, det er en ung Ben-
gel, oc veed endnu intet at Ord koster Penge.

Mar.) Jeg forsikrer jer, at han har ikke
sagt et Ord, der skulle gjøre mig Fortry-
delse, tvært imod, jeg er vel tilfreds med,
han siger sin Meening saa reent ud, det
holder jeg mest, af og havde han ladt an-
derledes, havde jeg ikke haft saa gode Tan-
ker om ham, som jeg har.

Sp.) Det er jeres store Godhed, som be-

hager saaledes at undskyldte hans Fejl, han faar nok bedre Forstand, med Tiden skal j see, han forandrer sit Sind.

El.) Men min Fader, det er mig umueligt at forandre, og jeg beder hende, hun vil være forsikret, at . . .

Sp.) Tænk mig engang, hvilkke Døtteri! han bliver endnu ved jo længe jo værre.

El.) Vil j da have, jeg skal sige andet end jeg meener.

Sp.) Jeg siger endnu: Vil du ikke forandre din Tale?

El.) Jo saa mend, efterdi j vil have, jeg skal tale paa en anden Raade, see nu, Madame! nu vil jeg være i Stæden for min Far, jeg forsikrer jer, at jeg saae aldrig dejligere Menneske for mig, saa længe jeg har leved, og der kan intet liges ved den Lyksalighed, som, at nyde jeres Yndest, og jeg ville heller have den Ære og Lyksalighed, at hede jeres Kærester, end bære Titul med de største Herrer i heele Europa. Ja, Madame, i mine Tanker er det, det lykkeligste Menneske i Verden, der bliver jer mægtig, det er det eneste, jeg tragter efter paa denne Jord, der skulle intet være i Verden, jeg skulle jo gøre og udstaae for sli en Lykke,
og

og de allerstørste og stærkeste Vansteltighe-
der i Verden, Kalle ikke

Hp.) Nogenledes, nogenledes min Søn
El.) Det er den Compliment, jeg gier
Frokenen paa jere vegne.

Hp.) I nu da, jeg har jo selv Mund at
tale med, jeg har intet saadan en Tolk be-
hov som du. Kemmer! Stole hid.

Fr.) Ney det er best, vi farer strax ud i
Byen, saa kand vi komme des snarere i-
gien, og have disbedre Tid til at tale videre.

Hp.) Saa lad dem spende for Bognen,
Jeg beder jer min Dulle, i vil ikke tage det
ilde op, jeg har ikke husk paa, at have no-
gen Ting i værge, at byde jer, førend I
fiorte ud.

El.) Det har jeg aldt betænk og forsy-
ned, jeg har ladet hente et par Talletkener
med Abelsiner og Frugt, og nogle Kurbe
Confect paa jeres vegne.

Hp. (hvissler til Valerius:) Valerius!

Bal. (til Harpagon:) han er ravgal.

El.) Farhille! Kånd see, det er for lit,
den smukke Froken faar tage til Takke, om
hun behager.

Mar.) Na det gjordes aldelis intet behov.

El.) Har de seet hierte Froken en smul-

kere og reenerer Steen end den Diamant der sidder der i den Ring, min Fader har paa sin Finger.

Mar.) Ja det er vist, den har en deylig Skær.

El. (slyer hende Ringen) Næj j skal see nærmere til.

Mar.) Den er sandelig smuk, og giiver stor Glæds fra sig.

El. (han holder sig imellem, og forhindrer, hun skal ikke flye den fra sig igien) Næj, næj min Frøken, det er ikke saa meent, den er i alt for gode Hænder til at levere fra sig igien, det er en lille Gave, som min Fader byder dem.

Hp.) Jeg?

El.] Er det ikke sandt min Fader? j vil jo have, hun skal bære den for jer Skyld.

Hp.] Hvordan?

El.] Det er Spørsmaal, han siger: j vil være saa from og beholde den.

Mar.] Jeg vil ikke . . .

Hp. [hvisker] jeg maa blive gal . . .

Mar.) Det skulle ' ' ' .

El. [Forhindrer hende at levere den fra sig] Næj siger jeg, dermed skulle j gøre ham storlig timod.

Mar.

Mar.] Men om Forladelse, jeg : : :

El.] Men aldeles intet.

Hv. [hvissker] Dævlen far udt saadan Handtering.

El.] See hvor hand tager sig det saa j vil ikke tage derimod.

Hv. [hvissker til Sonnen] Na din Hund.

El.] Seer j, Manden tager sig det saa nær, j vil ikke . . .

Hv. [hvissker til Sonnen] Din Rakker du er.

El.] Min Fader! det er ikke min skyld, jeg glør jo mit Beste, at overtale hende til at beholde Ringen, og hun vil intet.

Hv. (hvissker til Sonnen) din Gallieknebel.

El.) Lille Frosken, j er Nar sag t, min Fader skiender paa mig.

Hv. (hvissker til Sonnen) Na din Skielm.

El.) Lille Frosken, glør i ham nu længer imod, og tager ikke derimod, saa maatte j have Sambittighed over, om den gamle Mand fik et Slang.

Fr.) Hvad er det for meget Bæsen? beholder dog Ringen, mens han vil have det.

Mar.) For at ikke gløre jer imod, vil jeg beholde den saa viit, og levere den igien en anden gang.

Scena 8.

Harpagon, Mariana, Frosine, Cleante
Brindovine, Elise.

Br.) Herre! Her er een, vil tale
med jer.

Sp.) Stig ham, jeg har Fortald, lad
ham komme en anden gang.

Br.) Hand siger, hand har Benge, han
skulle levere til jer.

Sp.) Forlader mig, jeg gaar et Øyeblik
bort, jeg kommer paa Timen igjen.

Scena 9.

Harpagon, Mariane, Elise, Frosine,
la Merluche

La Merl. (kommer rendendes og, løber Harpagon
over ende i Døren)

Herre

Sp.) Nu! nu fik jeg og min Dod.

El.) Hvad er det Falsille? slog I jer ilde?

Sp.) den Rakker. Hund haver taget i
mod Benge af dem, jeg skulle have dem hos,
og kommer saadan af stød, og render mig
overenden, at slaa Halsen i tu paa mig.

Bal.) Na det har ingen Fare.

la Merl.) Herre! jeg beder om Forladelse
jeg vil løbe saa hastig, for at kalde paa jer.

Sp.)

Hy.) Hvad havde dit Bæst her at giøre.
 la Merl.) Jeg skulle sige jer der er ikke
 een Skoe under begge Hestene.

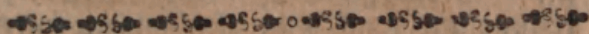
Hy.) La dem kome strax hen til Sineden.

El.) I men de bliver skod vil jea være
 hos de fremmede paa jeres vegne, jeg vil
 føre Frokenen i Haven, og lade det lille brin-
 ge derud vi har at byde hende.

Hy.) Valertus, har du Dye med alting
 og see til, der levnes det meste der Land af
 Confecten, mand Land stikke Sukker Ba-
 geren tilbage igjen.

Bal.) Det skal jeg nok passe!

Hy.) Na din vanartige Son du legger
 mig ret øde.

Gierde ACT.

Scen. I.

Cleante, Mariane, Elise, Frofine.

El.) **S**ad os gaa herind, her er in-
 gen, vi tør undsee os for, nu
 kand vi tale frit med hver-
 andre.

El.) Ja min Froken, min Broder har for-
 troed mig den Kiærlighed, hand har til

dem; jeg veed, hvad Fortrædeligheder der falder ved slikt i saadan Tilfælde.

Mar.] Det er en stor Trost at have Raad og Daad af saadan et Menneske som J. HjerteFroden, og jeg beder jer, at ved ligeholdelse jeres Godhed for mig, det kand dog lette min Angest og fortrede i ald denne min Ulyksalighed.

Fr.] Jer sandelig ulykkelige paa alle Sider, at j har intet ladet mig vridst for, hvordan det hængte sammen med jer, jeg skulde saa men nok have forhindret dette Stykke Arbejde, det skulle intet have kommet til det, det er kommen.

El.] Ja hvad skal vi sige, det er nu saa min Skiebne, det skulle saa være, men herte Mariane, hvad Slutning vil j nu fatte.

Mar.] Ah! kand jeg fatte nogen Slutning; i den Tilstand, jeg er, kand jeg intet andet gjøre, end som ønske det jeg gjerne vilde.

El.] Er der da intet for mig andet end eders blotte Ønske? Vil J intet virkelig hjælpe? Vil J intet staa mig bi i Gjerningen? Vil J intet klendelig bevise jeres Godhed?

Mar.] Hvad skal jeg gjøre? Stiller jer for,

for, om I var nu i mit Stæd, og seer hvad der er muligt, betænker saa selv, befaler selv, jeg vil gierne gjøre alt hvad I vil, thi jeg har alt for gode Taker om jer, til at I skulle forlange noget af mig, som kunde være mig uanstændigt eller usømmeligt.

El.) Ah! hvor fører j mig hen, i det I vilser mig hen til Folkets strenge Domme og underlige Love med den saa kaldede Sæmmelighed og Anstændighed.

Mar.) Men hvad skal jeg da gjøre, om jeg end kunde gaa videre for jer Skyld, end det er vel et Fruentimmer anstændigt, saa kand jeg dog intet gaa uden min Moders Billie, hun har født mig saa vel op, og jeg kand intet bringe det over min Hierte, at gjøre hende imod i nogen Ting, gjører hvad I kand hos hende, seer til, I kand vinde hende, Hvad I gjør og siger, det veed I vel er mig got, gid det stod kun til mig, at jeg motte raade for, hvem jeg vilde have saa veed j selv, jeg skulle intet undsee mig for at sige hende, hvor hart jeg er jer forbunden.

El.) Frosine, min hierte stackels Frosine vil du riene os heri.

Fr.) Det er at spørge om, det gjør jeg af mit gandske Herte; I veed, jeg tiener gerne alle Mennesker alt hvad jeg kan, og jeg har jo ikke et Herte af Jern eller Staal, det er færdig at smeltes i mit Liv over at see 2 elste hverandre af Hertet og i Æren, og er hinandens Lige, og skal dog have saadan Fortræd for at komme sammen, skulle jeg ikke gjøre dem Tjeneste, det lille jeg kand: men hvad skal vi nu gjøre her ved?

El.) Ja betænk jer kun.

Mar.) Oplys os noget derom.

El.) See til du bitter paa noget, det kan blive til intet, det der er allerede gjort.

Fr.) Det er vanskeligt nok, hvad jeres Moder angaar, hun skulle, kand see, nok lade sig sige, og give til Sonnen, det hun havde tænkt Faderen til, men det værste er, jer Fader er dog jer Fader.

El.) Det forstaar sig selv.

Fr.) Det er heele Meeningen. Saaer han Afslag, saa bliver han gal, og giver aldrig sit Minde dertil, at I kommer sammen; Kunde man mage det saadan, han vilde selv slaae op, og see til, man kunde gjøre ham kied af jer.

El.) Deri har du ret.

Fr.) Det maae jeg forstaa, jeg har Ret deri, det skal endelig være; men der staar Folket, i hvordan mand skal bitte, paa, at sette det i Verk. Sie kun nu lit: Kunde vi faa en gammelagtig Kone et steds, der var noget nær saadan som jeg, og forstoed Nøkkerne, og kunde give sig ud for en stor Frue, og lade, som hun var kommen rensende her igiennem i en Hatt, og kunde give sig Navn af en Grevinde eller Friherrinde et eller andet steds fra, Fanden i Vold, hvor det ligger? Saa skulde jeg nok bilde den gamle Drind, I har til Fader, det var en forfærdelig rigtig Frue paa en Lønde Guld i rede Penge foruden Gaard og Gods, og hun var forlebt i saadan en Hiertens gammel Mand, og vilde overdrage ham alt sit Gods og Midler forud for Ja. Ordet; saa skulde den gamle Puus nok spisse sine Øren derefter, for det er vist nok, hand holder usigelig meget af jer, det veed jeg, men hand holder endda lille Korn mere af Skillingen, og naar jeg fik fort ham først den Taage for Dvælene, hvad jer angaar: saa laa der Fanden Lag paa siden, hvad Dyne hand vilde gøre, naar han vilde see efter vores Grevindes eller Friherrindes Midler.

El.) Det er saa skam et ypperligt Baa-
fund.

Fr.) Lad mig kun raade, nu huser jeg
først paa en Kone, jeg er kient med, som
skal nok stikke sig dert.

El.) Troe mig, Frosine, du skal ikke
gøre det for intet, kand du kun gaa det vel
igtienneim. Men søde Mariane, vi faar be-
gynde paa . . . Jeg beder jer, at vinde
jeres Moder, det er at gøre, om vi kand
faae denne Forlovelse forhindret, gjør dog
paa jeres Side aldt hvad i kand udi denne
Verden, og betien jer af ald den Rierlig-
hed, hun har haft for jer i sine Dage, siden
hun bragte jer til Verden, bruger den
Beltalenhed og Yndighed, som jeres Dyne
og Mund er medfødt, og glemmer intet af
de søde Ord, yndigste Begieringer og aien-
nemtrængende Maader, i har, som ingen
Sag kand staae imod.

Mar.) Jeg skal gøre alt hvad jeg kan,
og intet efterlade.

Scena 2.

Harpagon, Cleante, Mariane, Elise, Frosine
Op. **A**u! Au! min Son hand kysser
sin tilkommende Stifmoders
Haand

Haand, og hans kiære tilkommende Stifmoder rearer sig ikke synderlig derfor, mon der intet være noget andet under?

El.) See! der er min Fader!

Hp.) Nu er Bognen klar, nu kand j kjøre naar j vil.

El.) Efterdi j kjører intet selv med, saa vil jeg følge dem.

Hp.) Nej! du skal blive her, de kan nok kjøre eene, jeg har noget andet at flye dig at bestille.

Scena 3.

Harpagon, Cleante.

Hp.) Saa da, hvad Stifmoderstabet angaar, det vil vi nu sette til Side, hvad tykkes dig ellers om det Menneske?

El.) Hvad mig tykkes?

Hp.) Ja, om hendes Lader, Stik, Skionhed og Forstand.

El.) Baade saa og saa.

Hp.) Nej siig dog.

El.) Skal jeg sige reent ud som jeg mener, da fant jeg ikke det ved hende, som jeg havde ventet. Hendes Lader falder skogagtig, hun er lit skæv i Kroppen, hendes Smukhed er som Foll er fleest, og hun har
kun

kun farlig maadelig Forstand. I skal ikke tænke mit Fader, jeg siger det for at gjøre jer leed ved hende, for Stifmoder hid, og Stifmoder did, saa ligesaa got hende, som en anden.

Hv.] Du roste hende dog saa for Kræft, keltig, og sagde . . .

El.] Jeg gjorde saadan Bøssen af hende paa jere vegne, jer til Behag.

Hv.] Saa du har dog ingen Tanker til hende.

El.] Jeg? Det er langt fra.

Hv.] Da fortryder det mig, thi derover gaar mig et Anslag over Styre, som jeg havde fatted i Sinde. Ved jeg nu har seet hende her, har jeg tænkt ved mig selv: Jeg er en gammel Mand, og Folk kunde holde det underlig, om jeg tog saa ungt et Menneske, hvorover jeg falt fra mine Tanker, mens som jeg havde ladet hende begjære, og har gived mit Ord om hende, saa ville jeg have givet dig hende, om du ellers havde gid lidt hende.

El.] Mig?

Hv.] Ja dig.

El.] Til Ægte?

Hv.] Ja til Ægte.

El.

El.) Hør, det er sandt, hun staaer mig ikke saa aldeles vel an, men for at være jer til Behag, min Fader, saa skal det ikke komme derpaa an, jeg skal jo nok tage hende, om I vil.

Sp.) Jeg? Men jeg er mere eftertænk-
som og god ved dig, end du tænker, Jeg vil intet tvinge dit Hjertelag til nogen.

El.) Det vil intet sige, jeg skal gierne tvinge mig selv for jer Skyld.

Sp.) Men, Men, der bliver aldrig got Egestskab af, hvor Studet ikke falder til hinanden.

El.) Det er noget, som kan komme med Tiden, og Kærligheden kommer ofte først i Egestskab.

Sp.) Men, paa Mandens Side skal man aldrig bove det derpaa, der kand flyde store Fortrydeligheder af, det vil jeg intet besfatte mig med, men havde du selv fatted Villie til hende, saa vel an, saa skulle du have taged hende i Stæden for mig, men efterdi det er ikke, saa vil jeg blive ved mit første Forsæt og tage hende selv.

El.] Nu vel, min Fader! Efterdi det er saaledes, saa faaer jeg blotte mit Hjerte for jer, og aabenbare jer egentlig, hvor-
dan

dan det henger sammen : Det er virkelig saa , jeg elsker hende fra den første Dag jeg saae hende ude at spaßere, og mit fulde Forsæt var at begiere; J ville give mig hende til Kone? alt det da har holt mig tilbage, har været det eneste, at J har givet jeres egne Tanker tilkiende om hende, og jeg frygtede for, J skulle blive vred.

Hp.) Har du besøgt hende ?

El.) Ja min Far !

Hp.) Ofte ?

El.) Ja tit nok i den korte Tid.

Hp.) Tog he vel imod dig.

El.) Meget vel men de fik ikke at vide , hvem jeg var, og det var det Mariana blev saa bestyrkt for, nu hun kom her.

Hp.) Har du da virkelig fried til hende, og givet hende tilkiende du ville hå hende?

El.] J vist har jeg det, og jeg har end ydermeere ladet mig ud der om for Møren.

Hp.] Bilde hun da vel tage imod Forslaget angaaende Datteren.

El.] Jo meget høflig.

Hp.] Har og Datteren selv fattet Villie til dig ?

El.] Det skulde jeg tænke, og jeg troer nok min Fader, hun bær Godhed for mig.

Hp.

Sp.) Det er mig klart, jeg kommer efter de skjulte Nøkker, det var det jeg ledte efter. Ho! ho! min Son, veed I vel, hvad her er for jer? I kand kun være betænkt paa, om jer behager, at slaa de Kierligheds Tanker reent ud af jer Hoved, og aldrig tænke meer paa det Menneſke, som jeg vil selv have, men tag mig smuk Nakkelig den, jeg vil unde jer.

El.) Saa Farllille? Trekker i saadan for Agerhøns med mig? Saa velan, efterdi det er nu kommen saa vit, saa har jeg og det Herte i mit Liv, at jeg og siger jer kort ud: Jeg af staaer i Ewigghed aldrig de Tanker, jeg har til Mariane, og der skal ikke være den yderste Fortræd til jeg skal jo kaste mig i, og nok gaa igiennem, for at spille jer hende af Kloerne, og om I havde ti gange hende: Moder's Minde dertil, skal jeg nok finde paa det der skal staae, og det fast paa min Side.

Sp.) Din Hange, har du det Herte, du tør smøge efter, hvor jeg har min Sang, og har brudt Jisen?

El.) det er jer, som gaar og smuser om efter mig, hvor jeg har brudt Jisen.

Sp.) Er jeg ikke din Fader! Skal du ikke have Frygt for mig? S El.)

Cl.) Her er en Sag, som Børn er intet pligtig at vilge Fader eller Moder i, og Testa-
mentab gaar over sit, Kierlighed agter og
anseer ingen.

Sp.) Jeg skal lære dig at agte mig, skal
jeg have fat paa en Stof.

Cl.) Alle jere Trusler gior mig ikke
en Smule.

Sp.) Du skal intet befatte dig meer
med Mariane.

Cl.) Det skal en Skelm love jer.

Sp.) Hid mig strax min Knorte-Kiep.

Scena. 8.

Mester Jacob Cleante. Harpagon,
Jac. **E**y! Ey! mine Herrer, hvad er dette
Her? Jeg veed intet hvad I tænker.

Cl.) Aa! hvad byrder mig det?

Mst. Jac.) Ah! min Herre! Saag.

Sp.) Skal han komme mig jaadan an?

Mst. Jac.) Ah! min Herre, stiller jer dog

Cl.) Jeg skal ikke give efter saa meget
som det.

Jac.) Hvad? Mod jer Fader?

Sp.) Lader mig kun raade mig selv.

Jac.) Hvad nu? Ved jer egen Son?
Det kunde være, hvad det var med mig.

Sp.

Hp.) Jeg vil lade dig selv dømme heri, Mester Jacob, at du skal see, jeg har ret.

Jac.) Saa træder tilside fra hver andre lad mig høre.

Hp.) Jeg holder af et Meeniste, jeg vil have hende, og den Slynge vil og holde af hende, og tænker til at vil selv have hende imod min Villie.

Jac.) Det er intet ret.

Hp.) Er det ikke en forstrækkelig Ting, en Søn vil t saa Maader gaac sin Fader i Forkøbet, bør han ikke agte og ære mig, og holde mig fra saadant?

Jac.) I har stor Ret, lad mig tale med ham, og bliver i Rum der som i er, (Hand gaar til Skante paa den eene Ende af Theatro.)

El.) Nu vel da, efterdi han vil have dig til Dommere, jeg er tilfreds dermed, det er mig ligemeget, jeg vil og nok underkaste mig dit Betænkende Mester Jacob.

Jac.) Det er en stor Ære, i beviser mig.

El.) Jeg har Kierlighed til et ungt Meeniste, som elsker mig igjen, og min Fader vil legge sig imellem Barck og Træe, og beglar hende selv, er det ikke uret.

Jac.) Jo han har sandelig uret.

El.) Skammer han sig intet, den gam-

le afskødte Stymper, ved at tænke paa at gifte sig igjen, det er ham nok en Hæder, han faar de Griller at blive forliebt, det maatte han lade unge Folk være længe nok

Jac.) J har ret, han gaar i Barndem, lad mig sige ham to sande Ord; (Han gaar tilbage til Harpagon) Jer Søn er ikke saa sår som J meen, han lader sig sige, han veed han skal ære jer, han blev lidt histig i Begyndelsen, og han skal ikke undslaae sig, for at føre jer i alting, ville J kun omgaaes ham lit mildere end i sior, og give ham et Menniske i Senge, han kunde leve fornøyet med.

Hp.) Ah! siger han, Messer Jacob, ved det eneste kan han faae hos mig hvad han vil, om han ville have Hiertet af Livet paa mig, og Mariane undtagen maa han tage hvem han vil.

Jac. (Han gaar til Sonnen) Lad mig nu raade: Jer Fader er intet saa slemt som J troer, han tilfrod, at det var i Hastighed, det han saade, han vil kun see, hvordan J vil stille jer, og vil oierne føre jer i hvad J vil, saa fremt J vil kun føre jer efter ham, som en Søn bør at giøre mod sin Far.

Cl.) Na! Messer Jacob du kan forsikre ham,

ham, vil han kun lå mig faae Martine,
skal jeg være ham saa India, som noget
Menneske paa denne Jord, og jeg skal al-
drig gjøre ham sinod.

Jac.) Det er klart, han kommer over-
eens med hvad j siger.

Hy.) Nu bliver det got.

Jac.) Alting har sin Riistighed, han
er tilfreds med det j lover ham.

El.) Na gid det var saa vel, da vilde
jeg være glad.

Jac.) Nu j gode Herrer, taler nu sam-
men, nu er jeens med hinanden, j kunde
jo snart have kommen i Trætte, i det den
eene forskod ikke den anden ret.

El.] Min stakkels Mest. Jacob, jeg er dig
forpligtet, og det saa længe jeg lever.

Jac.] Hvorfor min Herre? Slet intet.

Hy.] Du gjør mig en Fornøvelie, og du
skal nok faa noget for din Uinage, og af kun,
jeg skal nok huse dig det, det maa du troe &c.

(Han taer til Dorslædet i sin Komme, hvorum Mester
Jacob troer, han vil give ham noget.)

Jac.] Jeg takker jer tusindfold.

Scena 5.

Cleante, Harpagon.

El.] Takkelse, jeg beder jer om Forladelse, for
det jeg fortørnede jer.

Hy.]

Hp.) Na det vil intet sige.

El.) Jeg forsikrer, at det fortryder mig

Hp.) Na jeg er glad ved, at du kommer til dig selv igjen.

El.) Saa er i da saa god igjen, at i glemmer min Fejl saa snart.

Hp.) Man kand saage glemme sine Børns Fejl, naar de vil være skikkelige.

El.) Vil i da intet tænke meer paa nogen Ting, jeg har forseet mig i.

Hp.) Det bør jeg intet at gjøre, eftersom du stiller dig saa lydlig og ærbødig an.

El.) Saa længe der er Liv og Aand i mig skal jeg aldrig glemme jeres Godhed.

Hp.) Da der skal ikke være nogen Ting, du jo skal formaae hos mig.

El.) Na min Fader, jeg beglør intet meer af jer, det er nok i giver mig, naar i giver mig kun Mariane.

Hp.) Hvad?

El.) Jeg siger, min Fader, jeg er aldeles fernøyet, eftersom i har den Godhed for mig, at give mig Mariane.

Hp.) Hvem har talt om, at give dig Mariane.

El.) I min Fader.

Hp.) Hvem jeg?

El.

El.) Ja noget saa nær.

Hp.) Hvad; Du har sagt, du vil aldrig tænke mere derpaa.

El.) Beg? Skulle jeg intet tænke mere derpaa?

Hp.) Ja!

El.) Nej, det er langt fra.

Hp.) Har du intet befindt dig paa, at staa fra?

El.) Evert imod, jeg skal holde fast som en ærlig Karl.

Hp.) Hvad Slynge! Nu paa ny igjen?

El.] Der kand intet forandre mig.

Hp.) Nu skal du see, jeg nok skal raade med dig Skurk?

El.) Gior hvad I vil.

Hp.) Kom aldrig for mine Døne meer.

El.) Lade det soa gaa.

Hp.) Jeg slaar haanden af dig.

El.) Slaa af lenge nok.

Hp.) Jeg skal intet erkende dig for Son.

El.) Det er lige meget.

Hp.] Jeg skal giøre dig Arv-los.

El.) Hvad I vil.

Hp.) Jeg give dig min Forhandelse.

El.) Jeg for langert ntet jeres Gaver, I kand kun lit taale at miste.

Scena 6.

La Fleche, Cleante.

La Fl. (Kommer med det lille Skrin af Haugen)

Ua min Herre, nu kommer jret tilpas,
 Kommer, kommer med snart.

El.] Hvad er der?

La Fl.] Kommer kun med, siger jeg,
 det har sin Rigtighed.

El.] Hvordan?

La Fl.] Sagen er rigtig for jer.

El.] En hvad er det da?

La Fl.) Jeg har staaed paa Luur her den
 heele Dag, og forsted dette ud.

El.] Hvad er det?

La Fl.] Jeres Faders, Brunker, jeg er
 kommen over.

El.] Hvordan er du kommen dertil?

La Fl.) I skal nok faa det at vide, jeg skal
 nok siage det siden, bitter mænd lad os løbe
 vor Ven, jeg hør ham vræle, den gamle
 Tyrkilling.

Scena 7.

Harpagon.

(Kommer løbendes i Haugen uden Hat, og raaber:)

Holt Tyven! holt den Tyv! holt den
 Morder! O Himmel og Jord! nu er
 jeg

jeg Dødsens, nu er jeg klar nok, de har taet mine Penge; Hvem mon det være? hvor blev han? Hvor er han? Hvor skal han sig hen; Hvor skal jeg faae fat ham? Hvor skal jeg lebe eller ikke lebe? Her er han intet, der er han intet, hvor er han? hvem er det? Holt! Holt! Flye mig mine Penge ialen din Skielm.

(Han griber sig selv om Livet med begge Hænder.)

Na det er mig selv, jeg er forstyrret, nu veed jeg ikke hvor jeg er, eller hvem jeg er, eller hvad jeg gior. Ah! mine arme Penge, mine kiære Penge, mit høveste Gode! Nu er jeg skilt fra dig, nu har jeg mist ald mit Bersens Belsært, min Ophold i min Alderdom, min eeneste og høveste Trøst og Glæde, nu er alting ude for mig, nu tør jeg intet ved at lebe længere i Verden, det er ude, jeg kan intet meer, jeg døer, jeg er død, jeg gaar i Jorden; Mon intet Menneske vilde opvække mig ialen, og fly mig mine kiære Skillinger igt, n, eller fly mig at vude, hvem der har taget dem? Ey! Ey! Ey! Ey! O vi og voh! her er ingen Siæl, det har nok været rette Karl, der har taget Tiden iagt, men jeg stod og holt smæk med den Skielm, jeg har til Son. Nu jeg maa ef-

Scena 6.

La Fleche, Cleante.

La Fl. (Kommer med det lille Skrin af Haugen)

Ua min Herre, nu kommer jret tilpas,
 Kommer, kommer med snart.

El.] Hvad er der?

La Fl.] Kommer kun med, siger jeg,
 det har sin Rigtighed.

El.] Hvordan?

La Fl.] Sagen er rigtig for jer.

El.] Ev hvad er det da?

La Fl.] Jeg har staaed paa Luur her den
 heele Dag, og forsked dette ud.

El.] Hvad er det?

La Fl.] Jeres Faders, Grunker, jeg er
 kommen over.

El.] Hvordan er du kommen dertil?

La Fl.] I skal nok faa det at vide, jeg skal
 nok siage det siden, bitter mænd lad os løbe
 vor Ven, jeg hør ham vræle, den gamle
 Tyrsgilding.

Scena 7.

Harpagon.

(Kommer løbendes i Haugen uden Hat, og raaber:)

Holt Tyven! holt den Tyv! holt den
 Morder! O Himmel og Jord! nu er
 jeg

jeg Dødsens, nu er jeg klar nok, de har taet mine Penge; Hvem mon det være? hvor blev han? Hvor er han? Hvor skal han sig hen; Hvor skal jeg faae fat ham? Hvor skal jeg lebe eller ikke lebe? Her er han intet, der er han intet, hvor er han? hvem er det? Holt! Holt! Flye mig mine Penge ialen din Skielm.

(Han griber sig selv om Livet med begge Hænder.)

Na det er mig selv, jeg er forstyrret, nu veed jeg ikke hvor jeg er, eller hvem jeg er, eller hvad jeg gior. Ah! mine arme Penge, mine kiære Penge, mit høveste Gode! Nu er jeg skilt fra dig, nu har jeg mist ald mit Bersens Belsært, min Ophold i min Alderdom, min eeneste og høveste Trost og Glæde, nu er alting ude for mig, nu tør jeg intet ved at lebe længere i Verden, det er ude, jeg kan intet meer, jeg døer, jeg er død, jeg gaar i Jorden; Mon intet Menneske vilde opvække mig ialen, og fly mig mine kiære Skillinger igt nu, eller fly mig at vide, hvem der har taget dem? Ey! Ey! Ey! Ey! O vi og voh! her er ingen Siæl, det har nok været rette Karl, der har taget Tiden iagt, men jeg stod og holt smæk med den Skielm, jeg har til Son. Nu jeg maa ef-

Scena 6.

La Fleche, Cleante.

La Fl. (Kommer med det lille Skrin af Haugen)

Ua min Herre, nu kommer jret tilpas,
 Kommer, kommer med snart.

El.] Hvad er der?

La Fl.] Kommer kun med, siger jeg,
 det har sin Rigtighed.

El.] Hvordan?

La Fl.] Sagen er rigtig for jer.

El.] En hvad er det da?

La Fl.) Jeg har staaed paa Luur her den
 heele Dag, og forsted dette ud.

El.] Hvad er det?

La Fl.] Jeres Faders, Brunker, jeg er
 kommen over.

El.] Hvordan er du kommen dertil?

La Fl.) I skal nok faa det at vide, jeg skal
 nok siage det siden, bitter mænd lad os løbe
 vor Ven, jeg hør ham vræle, den gamle
 Tyrngilding.

Scena 7.

Harpagon.

(Kommer løbendes i Haugen uden Hat, og raaber.)

Holt Tyven! holt den Tyv! holt den
 Morder! O Himmel og Jord! nu er
 jeg

jeg Dødsens, nu er jeg klar nok, de har taet mine Penge; Hvem mon det være? hvor blev han? Hvor er han? Hvor skal han sig hen; Hvor skal jeg faae fat ham? Hvor skal jeg lebe eller ikke lebe? Her er han intet, der er han intet, hvor er han? hvem er det? Holt! Holt! Fly mig mine Penge i den din Skielm.

(Han griber sig selv om Livet med begge Hænder.)

Na det er mig selv, jeg er forstyrret, nu veed jeg ikke hvor jeg er, eller hvem jeg er, eller hvad jeg gior. Ah! mine arme Penge, mine kiære Penge, mit høveste Gode! Nu er jeg skilt fra dig, nu har jeg mist ald mit Bersens Belfært, min Ophold i min Alderdom, min eeneste og høveste Trøst og Glæde, nu er alting ude for mig, nu tør jeg intet ved at lebe længere i Verden, det er ude, jeg kan intet meer, jeg døer, jeg er død, jeg gaar i Jorden; Mon intet Wienniske vilde opvække mig igen, og fly mig mine kiære Skillinger igen, eller fly mig at vide, hvem der har taget dem? Ey! Ey! Ey! Ey! O vi og woh! her er ingen Siæl, det har nok været rette Karl, der har taget Tiden iagt, men jeg stod og holt smæk med den Skielm, jeg har til Son. Nu jeg maa ef-

ter Rettens Midler at faae det heele Huus paa Vine-Banken, Piger, Tienere, Son og Daatter og mig selv med, see hist! skellen haaben Folk er det, jeg seer ikke et Menneſte, jeg jo troer ham til, han har bestaalet mig, hvem er det de taler om der? Mon det er om dem, der har bestaalet mig, hvad er det for en Allarm, der er oppe? Mon det intet være min Tuv? Na vil j lade mig vide, om j kand faae Spor paa ham? har han intet skult sig et Stæd her iblant jer. Hver Mand seer paa mig, og leer mig ud, j skal see, der er Medvoldere i, hvem der har bestaalet mig. Lad mig faae Bud efter Procurater, Bagten, Bue-Svenne, Bue-Skrivere, Sevaldier, Profossen, Slutteren, Bodelen og Vine-Banken, jeg skal lade dem hænge, saa mange som de er, og faaer jeg ikke mine Penge igjen, skal jeg hænge mig selv bag efter.

Femte ACT.

Scen. I.

Harp. Notarius og hans Under-Skriver.

Not. **S**ad mig kun raade, jeg forstaar
 mine Sager, Gud ske Lov, det
 er

er intet den første Kone, jeg har ledt i Kirke, havde jeg kun en Dalet for hver een jeg har bragt i Gallien.

Sp.) Jeg veed nok, Ørligheden tager sig saadant an, og dersom jeg faaer intet mine Benge igien, skal jeg kræve mig Rettesløs.

Not.) Man skal udforske alting paa det yderste: i siger, det var i Skrinet . . .

Sp.] 10000 Rdlr. vel talt.

Not.] 10000 Rdlr.

Sp.] 10000 Rdlr.

Not.) Det er et temmelig groft Tyverie.

Sp.) Ja der kand ikke tænkes den Død op, den Skielm Malle have, og gaar det ustraffet bort, saa gaar der og mere, saa kan kun rove Kirkerne hvem der vil.

Not.) Hvad Mynt var disse Benge?

Sp.) 3 gode Ludorer og overvegtige Ducater.

Not.) Hvem har i mistænkt for det?

Sp.) Alle Mennesker, og i skal arrestere mig alle dem her er i Byen, og dem der er i Forstaden runden om.

Not.) Ville i lyde mit Raad saa skal i intet sigte nogen, men gaae saa sempella om at i kand saae nogen vis Spor paa dem, siden

den kan vi strænge paa det yderste, for at
faae Skiltingerne igien.

Scena 2.

Mester Jacob, Harpagon, Notarius
og Under skriver.

Jac. (Kommer igien i Døren, som han vilse gaa ud)

Jeg kommer igien. Lad dem stræke mig
Struben ud paa ham paa Tinen, lad
dem svigte Fodderne og skalde ham, og hæn-
ge mig ham paa Blankeverket.

Hp.) Hvem? Den der har bestaalet mig?

Mist. Jac.) Jeg tal om en Stege-Brus-
som jer Insprentør har skicket herind, oc jeg
vil have lavet til, som jeg vil.

Hp.) Vi snakker intet om saadant, og
seeder min Herre, den Karl faaer vi have
fat paa om denne Post.

Not.] Skal intet tage jer nogen Ting
nær min Ben, jeger ikke den Mand, der
skal føre jer i Fortræd, alting skal gaa
af med Lempe.

Jac.) Skal den Mand til Bords med?

Not.) Hør min Ben her maa i intet
holde noget gedult for jeres Husbond.

Jac.) Saa mend, min Herre, jeg skal vise
jer alting, hvordan jeg vil lave det, og jeg
skal

Skat lætte jer til Fords, det beste jeg kand.

Sp.) Det er intet det vi snakker om.

Jac.) Der som jeg kan intet tractere saa vel, som jeg alerne vilde, saa er det intet min Skyld, men vor gode Hr. Forvalters Skyld, som har stekket Bingerne paa mig med sit Poselikkerie.

Sp.) Din Ravn-hund, her er andet at snakke om, end som om Mad, du skal sige mig, hvor de Penge er bleven af, de har taget fra mig.

Jac.) Har de taget Penge fra jer?

Sp.) Ja din Rakker, jeg skal lade dig hørnæ, siver du mig dem ikke igjen.

Not.] I Mand, stiller jer dog, tager ikke saadan affærd med Mennesket, jeg kan see det er en stikkellig Mand, og han siger nok selv alerne hvad han veed derom, foruden Raand og Sængsel. Ja, min Ven, vil I sige os det reent ud, saa skal i faae Drikke-penge af jeres Herre, som sig hør og hør, de har staalet hans Penge i Dag, og det kand intet andet være mueligt, end I maa jo have fornummet noget til det.

Ms. Jac. [vød sig selv] Nu faar jeg Aarsug til at hørne mig paa den gode Herr Forvalter, efter som han er gaaet ind og ud her.

her i Dag, hvad er Dye Steenen her, og der duer intet uden hvad hand siger, jeg har ikke heller glemt de gode Brøgl, hand gav mig i jons.

Sp.] Hvad er det, du staar og mumler om? Har du Slabben fuld af Muscate-Blommer?

Not.] Siv ham dog Tid at tænke over, hvordan hand skal forklare Sagen, og jeg sagde jer nok, det var en stikkelig Mand.

Jac.] Herre, vil I troe mig, hvad jeg siger? Jeg troer, det er jeres kiære Her Forvalter, der har gjort denne Streg.

Sp.] Valertus?

Jac.] Ja!

Sp.] Han som synes at bære mig saa troe

Jac.] Ja ret ham selv. Jeg tror vist? det er ham, der har bestaalet jer.

Sp.] Hvoraf troer du det?

Jac.] Hvoraf!

Sp.] Ja!

Jac.] Jeg troer Jeg troer det jeg troer.

Not.] Men I faar at sige os nogen Teen dertil.

Sp.] Har du da seet ham gaae og snue omkring, dersom jeg havde sat mine penge?

Ma.]

Mest. Jac.) Ja vist har jeg det. Hvor siob
jeres Penge?

Hv.) Neere i Haven.

Jac.) Ja ret saa, jeg har seet, han har
gaaet og lugtet runden om i Haven, og
hvori var Pengene?

Hv.) De var i et Skrin.

Jac.) See der har videt, jeg saae ogsaa
hand havde Skrinet.

Hv.) Hvordan var Skrinet, saa skal jeg
nok vide, om det var ret?

Jac.) Hvordan det var?

Hv.) Ja!

Jac.) Det var . . . Det var som
et andet Skrin.

Rot.) Det kand jeg tænke, men I saaer
at siige os, hvordan det saae ud.

Jac.) Det var et stort Skrin.

Hv.) Det der er mig staalet fra, det var
kun et lidet.

Jac.) Hum! Ja, det er lit, naar I vil tage
det paa den Maneer men jeg kalder det stort
for det der var i det.

Rot.) Hvad Farve havde det?

Jac.) Hvad Farve

Rot.) Ja!

Jac.) Det havde Farve . . . Det
havde

harde en særdeles Farve af
 Lille hielp mig lit at sige det?

Hyp.) Hey

Jac.) Var det ikke rødt?

Hyp.) Ney det var graat.

Jac.) Ja, ja, rød-graat, det var det, jeg
 vilde have sagt.

Hyp.) Ja nu er der ingen Tvivl paa len-
 ger, det bliver det same, skriver min Herre
 skriver, hvordan der skal forholdes med
 ham Himmel og Jord! hvem
 skal mand nu troe meer i denne Verden,
 jeg skulle for have forsoen, at der ikke havde
 været Vand i Strauden, førend han skul-
 le gjort mig dette Stykke. Ney! nu troer
 jeg aldrig noget meer efter denne Dag, jeg
 kunde ikke troe mig selv herefter.

Jac.) Ja Herre, man skal intet troe Svø-
 nene, de æder jo Kaalene for det de roeder
 Hul til Blanterne, see! der kommer hand,
 men i det mindste maa I intet sige ham,
 jeg her sagt det.

Scena 3.

Valerius, Harp. Notarius og hans
 Skriver = Mester Jacob.

Hyp.) Kom hid, kom hid, og tilstaa mig
 den

den stammelig Stierning, du har giort, som der kunde gøres i Verden.

Bal.) Hvad er der min Herre?

Hp.) Hvad: din Stielen, Rister du ikke engang Farvd ved saadan Misgierning?

Bal.) Hvad Misgierning er det i tal om?

Hp.) Hvad Misgierning jeg i tal om din Rakker. Knegt, ligesom du vidste ikke, hvad jeg vilde sige. Det gjør ingen gode, du vil dølgge Skalken, det er alt aabenbaret, jeg har faaed alting at vide. Skulle du saadan misbruge min Godhed, og stikke dit ind hos mig, for at fortaade mig, og tænke at trække mig saadan omkring ved Næsen?

Bal.) Efterdi j har faaed alting at vide, saa skal jeg heller ingen Undskyldning gjøre, eller benægte nogen Ting.

Rest. Sac.) Ho! ho! Kan du giette det du vidste saa vel, gode Karl, det tænkte du mindst paa.

Bal.) Det var for lang Tid siden i mit Sind, at tale med jer om den Post, og jeg søgte kun den Tid, der kunde falde belevst, mens imen det er nu saadan som det er, saa beder jeg jer for alt det jeg bede kand, j vil ikke være saa bred for det, men kun høre, hvad jeg vil sige.

Sp.) Hvad vil du vel sige, din Gæb-
 Tyv, din Huus Tyv, din betroed Tyv, din
 lumste Tyv, din Adels Tyv.

Bal.) O min Herre, jeg fortiener intet
 saadanne Titler, vel har jeg forseet mig
 imod jer, men den Forseelse er let at for-
 lade.

Sp.) Hvad at forlade? Mey du skal hen-
 ge over alle Tyve; Saadan et Tyverie og
 Roberie, er det at forlade?

Bal.) Noget Skiels. I skal ikke giøre
 jer saa bister. Vil I kun høre mig, saa
 skal I see, der er ikke saa stort Ont ved, som
 I stiller jer for.

Sp.) Hvad? Er det intet saa stort Ont,
 som jeg forestiller mig? Hvad? Mit Sved,
 mit Blod, mit Hjer te Blod; din Gallie-
 Knebel.

Bal.) Jer Blod, min Herre, det er ikke
 faldet i onde Hænder, jeg er af en Afkom,
 som skal ingen Skam giøre jer, og her er
 intet i alt dette, vi kand jo meget vel faae
 til rette igjen.

Sp.) Det er det, jeg taler om, at du skaf-
 fer mig igjen, hvad du har taget fra mig.

Bal.) Jeres Værdighed, min Herre,
 skal I gierne faae Erstatning for.

Sp.

Sp.) Vi taler ingen Værdighed om, men sig mig, hvem kom dig dertil?

Bal.) Ah! vil j spørge mig derom?

Sp.) Jo jo, det maa jeg vel spørge om?

Bal.) Een af Guderne, som undskylder alt det, der skeer i Verden, han heeder Eupido, men paa god bred Dansk, Hjertens Kierlighed.

Sp.) Kierlighed?

Bal.) Ja!

Sp.) Jo, jo! Det er en Hjertens Kierlighed, en Hjertens Kierlighed, Kierlighed til mine Luddorer og Ducater.

Bal.) Nej min Herre, jeres Riigdom har slet intet forledt mig, den har slet intet stukket mig i Dynene, det tilstaaer jeg her og hver Stæd, jeg forlanger intet af alt det j har, naar j lader mig kun beholde det jeg har.

Sp.) Det skal Dævlen forbyde dig. Skulle jeg lade dig beholde det? Nej, sikken Skielm, vil han ikke endnu beholde det han har staalet fra mig?

Bal.) Kalder j det et Tyverie?

Sp.) Om jeg kalder det et Tyverie? saadant et Liggendefæ, saadan en Skat?

Bal.) Det er et Liggendefæ, det er sandt,

og uden ald Tvivl, det kostbarste Jeyer; men J taber det ikke ved det, at der er i min Bærge. Jeg falder paa mine bare Knæe, og beder jer for alt det, jeg bede kand J lader mig dog beholde det søde og kiære Eigendefæe.

Hp.) Det lader jeg vel blive. Hvad skal det betyde?

Bal.) Vi har forloved os med hverandre, og gjort vor Ved paa aldrig at forlade hverandre.

Hp.) Det er en lekket Ved og Forlovelse den.

Bal.) En! Vi har loved hverandre, vi vil aldrig skilles ad.

Hp.) Det skal jeg nok forbyde jer, om jeg er ellers en ærlig Mand.

Bal.) Intet uden Døden skal skille os ad.

Hp.) Kand J see hvor Dævelen er i ham efter mine Benge?

Bal.) Har jeg da ikke saet jer min Herre, det var ikke for Benge skyld, at jeg har gjort det jeg har gjort. Mit Sind har været langt anderledes end J troer, at jeg har maat grebet til det jeg har grebet til.

Hp.) Seer J vel? Det er paa god Kiærlighed og Venstabs, hand vil beholde mine Midler,

Midler, men det skal jeg nok faae Raad til
Galle og Green skal blive din Løn.

Bal.) I kand gjøre hvad I vil, jeg skal
gierne lide alt hvad der vil paakomme,
mens er der nogen Forseelse ved, saa beder
jeg, at jeg alleene maa være skyldig, og at
deres Daatter maa være frte, saasom hun
har aldeles ingen Skyld.

H. Det troer jeg vel, det skulle være
sært, skulle min egen Daatter være med vi-
dere i sligt, men jeg vil have mit Igten, oc du
skal sige mig, hvor du har fort det bort.

Bal.) Jeg har intet endnu fort bort fra
jer, hun er endnu hjemme hos jer.

Hv.) Aa min kære Skrin-Skuffe! er
hun intet endnu kommen udaf mit Huus?

Bal.) Ney! min Herre.

Hv.) Stig mig da, har du da intet rørt
ved hende;

Bal.) Jeg? Hvad skulle jeg røre ved hen-
de? Aa I gtor baade hende og mig uret,
det er en reen og oprigtig Kiærlighed, der
brænder i mig for hende

Hv.) Brænder Kiærlighed i dig for min
Skrin-Skuffe?

Bal.) Jeg skulle før lade mit Liv, førend
jeg skulle gjøre hende ringeste imod, der

kunde være hende uansædlig, hun er for ærlig og skikkelig til det.

Sp.) Er min Skrin. Skuffe saa ærlig og skikkelig?

Bal.) Ja ald min Hjertens Begjæring har kun voren, at see hende, og saa deylig som hun er, saa har jeg dog aldrig vilde sat Finger paa hende.

Sp.) Min Skrin. Skuffe, er hun deylig? Had tal om hende, som det kunde være hans Kæreste.

Bal.) Mutter Clausens, min Herre, veed Beskæden om dette, og hun kand være mit Vidne til

Sp.) Hvad? Min Huusholderke, er hun ogsaa i med dette her?

Bal.) Ey: min Herre, hun kand være Vidne til vores Forlovelse, og siden hun har seet, jeg har ført mig skikkelig op, har hun huspæet til, vi har givet hverandre vores Troe og Love.

Sp.] Mon jeg skulle troe, den Frygt han har for utillig Forhør har ikke gjort ham ørt i Hovudet. Hvad er det du sladre her om min Daatter?

Bal.) Jeg siger min Herre! jeg har haft Umage nok, for at overtale hendes Blufærdighed, til det mit Hjerte forlangede Sp.

Hp.) Hvis Bluefærdighed?

Bal.) Jeres Datters. Det er ikke senere, end siden i Aftes hun endelig indgik at vi understrev Forlovelse med hverandre

Hp.) Min Daatter? Har hun understrevet Forlovelse med dig!

Bal.) Ja Herre! jeg ligesaa med hende.

Hp.) Na Himmel det er nu en nye Ulykke opst.

Mst. Jacob,) Skrif min Herre! skrif.

Hp.) Det er aldrig andet, end som een Ulykke ober en anden, min Herre! gjør I, det I bor at gjøre, tag ham under forfølgning, baade som Penge-Tyv og Folke-Tyv.

Bal.) Det er Titler, som jeg har intet forklent, og vidste I, hvem jeg var, saa

Scena. 4.

Elise, Mariane, Frosine, Harpagon, Valerius, Mester Jacob, Notarius og hans Skriver.

Hp. **A** du forbanedede Dvin? estu værd, du skulle have saadan en Gar, som jeg er, du retter dig vel efter det, jeg har lært dig, du lader dig betage af saadan en Sktelms-Tyv, og det imod min Billie: Men jeg skal forby e jer det begge to, jeg

skal lade din løse, Lasse sætte inden 4 Muure, der skal nok holde dig inden Skindet, og Gallie og Green skal blive hans Kirke-Gaard.

Bal.] Det staar vel intet til Hund, at Horsh vil døe, og i det mindste staar jeg nok saa vel til troende som j, førend det skulle komme dertil.

Sp.] Jeg tog fejl, jeg sagde Gallie og Green, jeg skal lade dig skele levendes.

El. [Falder paa Knæ] Ah! min Fader, vær dog noget frommere, og bruger ikke jeres Myndighed som en Fader, til at fare saa hart af Stæd, lader dog ikke jeres Stund tage Overhaand, og giver jer Tid at betænke, hvad j vil giøre, agter hvem det er, j saa hart antaster, han er intet den j tænker, og j skulle meget vel finde jer veri, at j maa elske ham, tht havde han ikke vaaren, da havde j ikke haft mig for lang Tid siden; Ja min Fader! det er ham min Fader, der frelste mig af den store Bands Nød, og j maa takke ham for, j har den Daatter i Live, der

Sp.] Det er intet, det er intet, det hadde været bedre for mig, han havde ladet dig drukne den gang, end han skulle giøre, dit han har gjort.

G.

El. Min Fader! Jeg beder jer for all jer
Faderlig Kierlighedsskyld, at j . . .

Hy.) Nej! Nej, jeg vil ikke høre et Ord,
Retten skal have sine Bænge.

Mst. Jac.) Nu kommer du til at betale
de Prægel, du gav mig gode Karl.

Fr.) See, der er en Fandens Tummel.

Scena 5.

Anshelm, Harpagon, Elise, Mariane, Fro-
sine, Valerius, Mester Jacob, Notarius,
og hans Under-skriver.

Anh. **S**vader der paa færde Hr. Har-
pagon, I er jo gandske fra jer
selv.

Hy.) Ah! Hr. Anshelm, jeg er den uluk-
keligste Mand, der kand være i Verden, her
kand j see, hvilken Ulykke der er opstet ved
dette Giftermaal, j har begyndt at gøre.
De røver mig mit Gods, de røver mig min
Ere, og der staar en Skelm, en Tyv, en
Røver, som har sneget sig ind til mig i mit
Huus, under et Skin af en Tiener, for at
stiele mine Penge, og føre min Datter bort.

Val.) Hvem den sorte Syge har tænkt
paa jeres Penge, som j staar og brumler
om med uogen Sladder og vild Snak.

Hp.) Jo de har forloved sig med hver andre, og det rører jer saa vel som mig, Her Anshelut, og det falder jer nærmest til, at tale derpaa, at faae Hæven over saadan en Skelm.

Ansh.) Det er ikke endelig mit Bøsen, at node nogen til eller fra hverandre, men hvad jeres Guds og Bøste angaar, det skal jeg tage mig an, som det var mit eget.

Hp.) See der den gode Herre, der er saadan en vakker Advocat, hand glemmer vel intet, hvad hand skal forrette. Giører det min Herre, som I bør, og strekker det paa det allerhaardeste og nderste.

Bal.) Jeg seer intet, hvad nogen kand gjøre mig for det jeg har elsket eders Daatter eller hvad straf jeg skulle lide for, at jeg har forlovet mig med hende, ald den Stund, man faaer at vide, hvem jeg er, nemlig

Hp.) Jeg giver Fanden saadan Sladder, nu er Verden fuld af lutter Adels, Lyve, som er nogen Bedragere, og giver sig hvad Navn de vil, i hvor de er kommen fra.

Bal.) Det maa I lide paa mit Hjerte sidder paa for got et Stæd til at give mig ud for det jeg intet var, og heele Neupolts kand høre Bidne om mit Byrd og Blod.

Ansh.) Sagt! sagt! tager jer vare hvad j siger, j vover større Ting end j troer, j taler med en Mand, som kender heele Neapolis, og kand nok vide, om j tager fejl i det J vil sige.

Bal.) Kand see, j meen, jeg skulle være bange. Kender J Neapolis saa vel, saa veed J og vel, hvem Hr. Thomas Alburet var.

Ansh.) Ja det veed jeg nok, og saa kender ham bedre end jeg.

Sp.) Jeg kler mig hverken om Hr. Thomas eller Hr. Uldrian.

Ansh.) Sagt lad ham snakke ud, vi vil høre, hvad han vil sige.

Bal.) Jeg vil sige, det var min Fader!

Ansh.) Han?

Bal.) Ja ret han.

Anh.) Na Snak. J skulle have hit paa noget andet, der kunde have rimet sig bedre tænk intet, at denne Pogn kand hjælpe jer.

Bal.) Vider J selv, hvad J siger, det er ingen Pogn, og jeg siger intet uden det, jeg vil bevise.

Ansh.) Tor J sige, J er Thomas Alburet Søn.

Bal.) Ja det tør jeg, og jeg skal staa derved for hvem det er,

Ansh.

Ansh.) Det er en forskreffelig Dumdriftighed af jer. Veed I vel, for at overbevise jer, at det er i dit minste 19 Aar, siden den den Mand, i taler om, forgik til Vandet med Hustrue og Børn, den Tid de flyede for de Forfølgelser, som var i Neapolis, og mangfoldige Adeltige Familier maatte rømme.

Bal.) Jalmen veed I og vel for at overbevise jer, at han havde en Søn, som var 7 Aar gammel den gang, og blev frelst, tillige med en Tjener ved et spansk Skib, som, og det er den Søn, I taler nu med videre og, at samme Skibs-Capitain hukedes over min flette Tilstand og Skiebene, faattede Nødest til mig, og lod mig opføde som sin egen Søn, og jeg kom til Krigen. det første jeg kunde bære Bevær. For kort tid har jeg spurt min Far er intet død, som jeg havde tænkt, og ved jeg kom reysende her igennem ved en Hændelse, skulle det nu saa komme sig, at jeg saa den søde Elise, som jeg maatte forlibe mig i, og for at vinde hendes Gunst, og for hendes Faders Vanfærligheds skyld, at være saa god som en Tjener i hans Hus, og sende en anden hen, at søge mine Forældre op.

Ansh.

Unsh.) Mens hvad Bidræbsbyrd har i
derpaa andet end jer egen Sual, det kun-
de i digte op af jer selv.

Bal.) Der er den Spanske Captain, der
er et Signet med en Rubin i, som var min
Fars, der er ei Agate-Braslet, som var min
Moders, saa er der den gamle Pedro, som
er den Tiener, der blev reddet tillige med.

Mar.] Ah! som jeg hør, da kan jeg nok
vidne jeg, det er ingen Løgn alt det i siger, i
giver fuldkomen tilkiende, i er min Broder.

Bal.] I? Er i min Søster?

Mar.] Ja mit Hjerte maa smeltes i mig
fra det første i talte kun derom, og vores
Moder har 1000 gange talt om den U-
lykke, vores Familie sloges til, det var intet
saa got, vi havde omkommet i det Skibbrud
men vi skulle leve for at blive Trælle; det
var Soc. Kevere, som reddede min Moder
og mig paa et Brag, og da vi havde været
Slaver i 10 Aar, var det saa lykkelig til,
vi blev fri igjen, og kom tilbage til Nea-
polis, hvor vor Gods var solt, og vi hørte
ingen Tidender fra vor Fader, hvor han
var bleven af, saa gik vi til Genua, hvor
min Moder vilde sanke lit sammen, af det
Lille, vi havde tilovers der, og som vi stee-

de ingen Ret der, saa drev vi derfra herhid, hvor vi har haft suurt at leve.

Ansh.) Ah Himmel! hvilke Almægtigheds: Sierninger! saa underlig som de er; Er det mueligt, at Menneskens Børn ka'nd saaledes komme omkring? Kommer og lader mig omfavne jer, i er begge to mine kære Børn, og glæder jer med jeres Fader, som i seer her for jeres Dyne.

Bal.) Er i vor Fader?

Mar.) Er det jer, min Moder har feldt saa mange modige Taare for?

Ansh.) Ja min Daatter, ja min Son, jeg er Thomas Alburei, som blev frelst fra Bandet med de Midler, jeg hafde med mig, og jeg har altid tænkt, at i havde været øde og døde udi disse 16 Aar. Endelig efter saa lang Tids Forløb og Kænser havde jeg tænkt ved nyt Egteskab at slaa mig til Roelighed paa min gammel Alder; Jeg skiotter intet om, at komme tilbage igien til Neapolis, med saadan Livs-Fare, eller see den meere her i Verden; Siden jeg havde solt det jeg hafde, saa har jeg sat mig neer her, og givet mig det Navn Anselm, for at leve roslig i stæden for alle de Fortredeligheder

der jeg har udstaaet mens jeg bar det andet Navn.

Hv.) Er det jer Søn?

Ansh.) Ja.

Hv.) Saa tager jeg jer an derfor, at i betaler de 1000 Rixdaler, han har staalet fra mig.

Ansh.) Han? har han bestaalet jer?

Hv.) Han? Ja ret han.

Bal.) Hvem har saa sagt?

Hv.) Mester Jacob.

Bal.) Sigger du det?

Jac.) I seer jo, jeg taler ikke et Ord.

Hv.) Jo see, der er Hr. Notarius, som han har aflagt sin Bekiendelse for.

Bal.) Skulle i troe, at jeg var god for, at gjøre saadan en Gierning?

Hv.) God for, eller ikke god for, jeg vil have mine Penge igjen.

Scena 6.

Cleante, Valerius, Mariane, Elise, Frosine,
Harpagon, Anshelm, Mester Jacob,
La Fleche, Notarius og hans
Skriver.

El. Seer jer kun ingen Ting om min Far,
I skal ingen beskylde, jeg har faaet
Under.

Underretning om Sagerne, vil i finde jert, at jeg maae faae Mariane, saa skal j nok faae jere Benge igien.

Hp.) Hvor er de?

Cl.) Skiotter kun intet, de er paa det Stæd, som jeg skal nok svare til, det er noget jeg kan raade for, nu staar det til jer, at j kand sige mig, hvilken af Deelene j vil udvælgge, enten j vil give mig Mariane, eller miste jere Benge.

Hp.) Et der ingen tagen af dem?

Cl.) Ikke en Skilling, j kan kun see til, om j vil underskrive og give jeres Minde til hendes Moders, at hun maa tage hvem hun vil.

Mar.) Men veed j vel, det er ikke dermed nok? Nu skikker Lykken mig en Broder, som j seer for Dynene, tillige med en Fader.

Ungh.) Mine Børn, det er langt fra, jeg skulle være eder imod, og forhindre eders Hertens Onske. Hr. Harpagon, j kand vel tænke, at et ungt Menneske tager vel heller Sønnen end Faderen, taler nu intet mere noget, som er intet værd at høre engang, og giver jeres Minde saavel som jeg til dette dobbelte Svoger skab.

Hp.

Hp.) Skal jeg betænte mig for Alvor, saa faaer jeg først at gaae hen og see efter min Skritn-Skuffe.

El.) I skal faae den at see heel og holden.

Hp.) Jeg har ingen Penge at give mine Børn til Medgift.

Ansh.) Da har jeg, det skal intet gøre jer nogen Hind-r.

Hp.) Vil I da bekoste begge Brøllupperne?

Ansh.) Ja vil jeg saa, er I saa tilfreds?

Hp.) Saa fremt j vil give mig en Klædning til Brølluppet.

Ansh.) Det skal see. Lad os nu være lykkelige denne glædelige Dag.

Not.) Holt. Holt I gode Herrer saa jebnt, om I saa sinnes. Hvem skal betale mig min umage og Arbende?

Hp.) Hvad har vi med eders Arbende at bestille?

Not.) So lille Korn, jeg vil intet gøre mit for intet

Hp.) I stæden for jer Betaling, saa staa der en Karl. jeg gir jer Lov til, I maa lade henge.

Wst. Jac.) O Vi og Vo! hvordan skal man bære sig ad; Siger jeg sandt, saa
 K prygler

prygler de mig; og lyver jeg, saa vil de henge mig.

Ansh.) I kan sagde forlade ham det Buds.

Sp.) Vil I da betale Notarius?

Ansh.] I lad det saa gaae, lad os gaae vor Bey, at fornøye Moder med denne Glæde.

Sp.) Og lad mig hen, at see til min flere Skrin-Stuffe, hvordan det forholder sig med hende

E N D E.

